

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

*Επιμέλεια: Βασίλης Σωτηρόπουλος
Δικηγόρος, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Νομικής Αθηνών*

9Α, 15 § 2, 14 § 1, 5Α Συντάγματος, 10 ΕΣΔΑ, ν. 2472/1997

Επεξεργασία και τηλεοπτική μετάδοση ευαίσθητων δεδομένων προσώπων της επικαιρότητας

Η κρίση στο χώρο της Δικαιοσύνης και της Εκκλησίας θεμελιώνουν δικαίωμα των πολιτών για ενημέρωση, ακόμα και αναφορικά με τον ιδιωτικό βίο των εμπλεκόμενων κρατικών λειτουργών. Η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όμως, είναι επιτρεπτή μόνο εφόσον τα δεδομένα αναφέρονται σε πρόσωπα που φέρονται να εμπλέκονται σε σκάνδαλα. Επίσης, η επανάλυση της μετάδοσης των ευαίσθητων δεδομένων δικαιολογείται μόνο στο μέτρο που εξυπηρετεί την πληροφόρηση και όχι όταν αποσκοπεί, αφενός, στην αύξηση της τηλεθέασης και, αφετέρου, στο διασυρμό του υποκειμένου των δεδομένων. Πρόστιμα επιβάλλονται για επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων (άσχετων με τα σκάνδαλα) και για την καταχρηστική επανάλυση της μετάδοσης.

ΑΠΔΠΧ 24/2005*

(Υπόθεση ALTER - Μ. Τριανταφυλλόπουλος)

(Σύνθεση: Δ. Γουργουράκης, Ν. Φραγκάκης, Σ. Σαρηβαλάσης, Α. Παπαχρίστου, Σ. Λύτρας, Α. Παπανεοφύτου, Γ. Πάντζιου - εισηγήτρια, Κ. Μανίκα - βοηθός εισηγήτρια, Κ. Μουλίνος - βοηθός εισηγητής, Ε.Ι. Τσακνίδου).

Ι. Σύμφωνα με το άρθρο 9Α του Σ «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει». Σύμφωνα δε με τον ν. 2472/1997, όπως αυτός σήμερα ισχύει, έχει συσταθεί η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή) με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του νόμου για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά (άρθρο 15 § 1 του προαναφερθέντος νόμου).

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Σ «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση

---

* Οι αποφάσεις 24, 25 και 26/2005 ΑΠΔΠΧ σχολιάζονται με την, κοινή και για τις τρεις, σημείωση του Β. Σωτηρόπουλου στις σελ. 194-199.

υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας». Οι καθοριζόμενες στο άρθρο 15 παρ. 2 του Σ αρμοδιότητες ασκούνται πλέον αποκλειστικά από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) και καταργούνται όλες οι σχετικές αρμοδιότητες του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, συναρμοδίων υπουργών ή άλλων διοικητικών οργάνων, πλην ορισμένων, ρητώς απαριθμούμενων εξαιρέσεων (άρθρο 11 ν. 2863/2000), δεν θίγεται όμως η κατά το άρθρο 9Α του Σ συντρέχουσα αρμοδιότητα της Αρχής να προστατεύει τα υποκείμενα των προσωπικών δεδομένων.

Από την αντιπαραβολή των διατάξεων που παρατέθηκαν παραπάνω, προκύπτει ότι η Αρχή εξακολουθεί και μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 να είναι αποκλειστικά αρμόδια για να ασκεί αφενός σύμφωνα με τη γενικού χαρακτήρα διάταξη του άρθρου 15 § 1 του ν. 2472/1997 ευρεία εποπτεία στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και αφετέρου – μεταξύ των άλλων – τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τα άρθρα 19, 21 και 22 του προπαρατεθέντος νόμου. Και τούτο, γιατί σκοπός του ν. 2472/1997 είναι να αποτρέψει την παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και όχι να ορίσει κανόνες λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών μέσων, όπως συμβαίνει με τους νόμους που ρυθμίζουν τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα δημόσια ή ιδιωτικά. Το ΕΣΡ δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί για τη νόμιμη ή όχι ύπαρξη αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, ενώ και οι κυρώσεις που επιβάλλονται στις δύο περιπτώσεις δεν συμπίπτουν ως προς τον σκοπό τους. Σύμφωνη είναι και η νομολογία, όταν αποφαινεται με την αριθμ. 3545/2002 του ΣτΕ ότι με την επιβολή δύο διοικητικών κυρώσεων προστίμου από δύο ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ήτοι την Αρχή και το ΕΣΡ, δεν παραβιάζεται η γενική αρχή του διοικητικού δικαίου non bis in idem (βλ. σελ. 29) «... διότι οι δύο εν λόγω κυρώσεις δεν της επιβλήθηκαν για την αυτή αιτία, αδιαφόρως του αν για την επιβολή τους ελήφθησαν υπόψη πραγματικά περιστατικά που ήσαν τα ίδια και στις δύο περιπτώσεις... Πρόκειται τουτέστιν για δύο ανεξάρτητα νομοθετήματα, τα οποία συνισχύουν, αποσκοπούν δε στον κολασμό διαφορετικού τύπου παραπτωμάτων και εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς». Σε κάθε περίπτωση, πάντως, συνισχύουν μεν οι κυρώσεις περί χρηματικών προστίμων που προβλέπουν ο ν. 2472/1997 και ο ν. 2328/1995, το συνολικό όμως ποσό

προστίμου στο ίδιο πρόσωπο για την ίδια πράξη δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στην βαρύτερη από τις συρρέουσες κυρώσεις (πρόστιμο ύψους 500.000.000 δραχμών, άρθρο 4 § 1 ββ' ν. 2328/1995).

Με βάση τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω για την αρμοδιότητα της, η Αρχή πρέπει να προχωρήσει στην εξέταση της υπόθεσης:

Π.1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. α', β', γ', δ', ε', ζ', θ' του ν. 2472/1997 «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» [νοούνται] κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. «Ευαίσθητα δεδομένα» [νοούνται] τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και τη ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες. «Υποκείμενο των δεδομένων» [νοείται] το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιοριστεί αμέσως ή εμμέσως... «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» [νοείται] κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή. «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» [νοείται] σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, και τα οποία τηρούνται είτε από το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο. «Υπεύθυνος Επεξεργασίας» [νοείται] οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο. «Τρίτος» [νοείται] κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 3 § 1 του ν. 2472/1997 «Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και

στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο». Μόνο η συλλογή, αποθήκευση και διάδοση κάθε είδους στοιχείων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα (έγγραφα, ηχογραφημένες κασέτες, βιντεοταινίες κ.λπ.) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, ανεξαρτήτως του αν στο πεδίο του νόμου εμπίπτει και η εν γένει δημοσιοποίηση πληροφοριών με τη μορφή συνεντεύξεως, έστω και μαγνητοσκοπημένης. Οι επεξεργασίες των δεδομένων ήχου και εικόνας καλύπτονται από τον ν. 2472/1997 μόνο εφόσον είναι αυτοματοποιημένες ή εφόσον τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνονται ή προορίζονται να περιληφθούν σε αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά πρόσωπα, κριτήρια, ώστε να είναι ευχερής η πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (βλ. οδηγία 95/46/ΕΚ, σκέψη προοιμίου αρ. 27). Η αναφορά σε προσωπικά δεδομένα με τη μορφή συνέντευξης αποτελεί έκφραση άποψης ή γνώμης του ομιλούντος προσώπου ή των συμμετεχόντων στη συνέντευξη (δηλαδή και του δημοσιογράφου), δεν μπορεί να θεωρηθεί όμως λειτουργικό μέρος ενός αρχείου (των βιντεοκασετών των μεταδιδόμενων εκπομπών που τηρεί ο τηλεοπτικός σταθμός κατ' άρθρο 3 § 12 του ν. 2328/1995), διότι δεν έχει αυτοτέλεια ως προς την δομή της βιντεοκασέτας ως αρχείου. Δεν μπορεί να αποτελέσει τμήμα ή αυτοδύναμο ως προς το περιεχόμενό της τμήμα, δηλαδή μέρος της δομής, του συγκεκριμένου αρχείου. Αντίθετα, ως προς την μετάδοση των στοιχείων μπορεί κανείς να εντοπίσει και να αναζητήσει οπτικά τα σημεία αυτά στη ροή της βιντεοταινίας, διότι ως πληροφορίες αποτελούν ανεξάρτητα τμήματα αυτοτελή, ξένα προς το περιβάλλον στο οποίο διαδραματίζεται η εκπομπή, με συνέπεια να αποτελούν οπτικά και ηχητικά προσωπικά δεδομένα (έτσι και στην απόφαση της Αρχής 100/2000). Η βιντεοκασέτα - κασέτα της μεταδιδόμενης εκπομπής λειτουργεί για αυτό τον λόγο, έστω και σε υποτυπώδη μορφή, ως αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, διότι είναι ευχερής η πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνει, έστω με τη χρήση του μηχανικού μέσου του βίντεο.

3. Σύμφωνα δε με το άρθρο 4 του ν. 2472/1997 «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας...». Η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει η δημοσιοποίηση στοιχείων, που περιέχουν προσωπικά δεδομένα στο πλαίσιο άσκησης δημοσιογραφικού επαγγέλματος να καθίσταται απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών κατά την αρχή της αναλογικότητας πρέπει επίσης

να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης. Ανεξαρτήτως του τρόπου (της πρωτογενούς από τους συνήθως μη κατονομαζόμενους καταγγέλλοντες και όχι πάντοτε από τους δημοσιογράφους ή τους τηλεοπτικούς σταθμούς) συλλογής των πληροφοριών και πέραν του ότι η συλλογή αυτή συνιστά υπό προϋποθέσεις ποινικό αδίκημα (βλ. άρθρο 370^Α Π.Κ. και ιδίως παρ. 1, 2, 3 και 4 και σχετική νομολογία, ΑΠ 1317/2001, ΑΠ 874/2004) η ύπαρξη δημοσίου ενδιαφέροντος, ήτοι το δικαίωμα του κοινού στην πληροφόρηση και το αντίστοιχο δημοσιογραφικό καθήκον προς ενημέρωση, δικαιολογεί, κατ' αρχήν αν συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, την τηλεοπτική χρήση αυτών (βλ. ΠολΠρωτΠειρ 706/2003, ΠολΠρωτΑθ 65/2004), ιδιαίτερα όσον αφορά τη δημόσια ζωή δημόσιων προσώπων. Παράνομη δημοσιογραφική έρευνα δεν σημαίνει πάντα και παράνομη δημοσίευση και αντίστροφα, πληροφορίες που αποκτήθηκαν με νόμιμο τρόπο δεν συνεπάγονται υποχρεωτικά και τη νομιμότητα της δημοσίευσής τους (βλ. *Ι. Καρακώστας*, Προσωπικότητα και Τύπος, εκδ. Α. Σάκκουλα, 2000, σελ. 178).

4. Σύμφωνα με το άρθρο 5 § 2 περ. ε' του ν. 2472/1997 «*Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν ... η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών*». Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν (άρθρο 14 παρ. 1 Σ) όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρο 5Α Σ). Η ανάγκη δε ενημέρωσης του κοινού γίνεται εντονότερη σε μείζονα θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος όπως είναι η λειτουργία των θεσμών και ειδικότερα η διαφθορά στο χώρο της δικαιοσύνης. Η δημοσιοποίηση των θεμάτων αυτών εξυπηρετεί το υπέρτερο έννομο συμφέρον των πολιτών προς πληροφόρηση. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει μάλιστα και εκδηλώσεις προσώπων, που ενδιαφέρουν το κοινωνικό σύνολο οι οποίες ανεξάρτητα από τον τρόπο και τον χρόνο που γίνονται (ακόμα δηλαδή και αν δεν γίνονται σε δημόσιο χώρο), πραγματοποιούνται στα πλαίσια των ανατιθεμένων σ' αυτούς υπηρεσιακών καθηκόντων και γι' αυτό η εκτέλεση τους υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική (βλ. σχετική νομολογία ΑΠ 1317/2001, ΑΠ 874/2004). Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει ακόμα και μη δημόσιες πράξεις όταν αυτές ενδιαφέρουν λόγω της φύσης τους το κοινωνικό σύνολο (ΠολΠρωτΑθ 65/2004). Έτσι ο χρηματισμός ενός δικαστή είναι ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος που ενδιαφέρει την κοινή γνώμη και συνδέεται με το ευρύτερο ζήτημα της διαφθοράς στον θεσμό της δικαιοσύνης.

Η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει εξάλλου η δημοσιοποίηση των

στοιχείων δημοσιογραφικής έρευνας που περιέχουν προσωπικά δεδομένα να καθίσταται απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών πρέπει επίσης, με βάση την ίδια αρχή να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης, λαμβανομένης υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου (σε αντιδιαστολή με το έντυπο), που ανέχεται την αναμετάδοση - επανάληψη των πληροφοριών στο μέτρο που αυτή είναι αναγκαία, καθώς και του βαθμού του δημοσίου ενδιαφέροντος που δημιουργείται για το θέμα. Η συνεχής και επανειλημμένη προβολή των ίδιων προσωπικών δεδομένων, πολλώ δε μάλλον αν αυτά είναι ευαίσθητα, υπερβαίνει τις ανάγκες ενημέρωσης του κοινού και, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, όταν χωρίς να εξυπηρετείται οποιοσδήποτε άλλος υπέρτερος σκοπός άγει σε εξευτελισμό και διαπόμπευση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή στην, μέσω της τηλεοπτικής εκπομπής, επιβολή κύρωσης μη προβλεπόμενης και συνεπώς μη ανεκτής από την έννομη τάξη. Η χωρίς υπέρβαση των κριτηρίων αυτών επανάληψη της μετάδοσης, καθώς και η τμηματική σε σειρά περισσότερων εκπομπών αποκάλυψη των στοιχείων της έρευνας στοχεύει και στην αύξηση του ενδιαφέροντος της δημόσιας γνώμης και την πρόκληση εντονότερων αντιδράσεων, προκειμένου να προκύψει η εξυγιαντική παρέμβαση των αρμοδίων οργάνων και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο συγκαλυπτικής υποβάθμισης των καταγγελιών.

Ειδικότερα όσον αφορά τους δικαστές, η δημοσιοποίηση πληροφοριών που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους καθώς και η περιορισμένη και αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού επανάληψη της μετάδοσης των σχετικών πληροφοριών, είναι νόμιμη (άρθρο 7 § 2 ζ' του ν. 2472/1997), το οποίο κατά μείζονα λόγο αποτελεί νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας και για τα απλά προσωπικά δεδομένα). Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλο πρόσωπο που φέρεται να εμπλέκεται σε κύκλωμα δικαστικής διαφθοράς. Η αποκάλυψη της κρίσης που ξέσπασε στην λειτουργία του θεσμού της δικαιοσύνης δικαιολογεί σε κάθε περίπτωση, λόγω του εντόνου δημοσίου ενδιαφέροντος, τη δημοσιοποίηση στοιχείων (π.χ. ηχητικών, όπως συνομιλιών ανακρίτριας με μεσολαβητή για διαπραγμάτευση δωροδοκίας), εφόσον δεν είναι νοητό να αντιταχθεί η ιδιωτικότητα μιας συνομιλίας, που έχει αντικείμενο την οργάνωση δωροδοκίας δικαστικού λειτουργού. Και τούτο ανεξαρτήτως του τρόπου συλλογής των δεδομένων (η οποία πρωτογενώς δεν έγινε πάντως ούτε από τους δημοσιογράφους ούτε από τους τηλεοπτικούς σταθμούς, αλλά, κατά τους προβληθέντες ισχυρισμούς, από τον συνομιλητή δικαστικής λειτουργού, δηλαδή από το ένα από τα επικοινωνούντα πρόσωπα). Επισημαίνεται εν προκειμένω η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 8 του ν. 3090/2002 (μεταγενέστερου της συνταγματικής αναθεώρησης του 2001), με την οποία αναδιατυπώθηκε η παρ. 4 του άρθρου 370^A ΠΚ, έτσι ώστε να

αίρεται ο άδικος χαρακτήρας της χρήσης παράνομα αποκτημένων μαγνητοταινιών κλπ, εφόσον αυτή γίνεται «ενώπιον οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής για τη διαφύλαξη δικαιολογημένου συμφέροντος που δεν μπορεί να διαφυλαχθεί διαφορετικά». Το «δικαιολογημένο» του συμφέροντος οφείλει να προκύπτει από την, εγγενή στην *stricto sensu* αναλογικότητα, στάθμιση των αξιών που αντιπαρατίθενται στις υπό εξέταση περιπτώσεις (βλ. *N. Ανδρουλάκη*, πρόλογος στο *T. Ηλιοπούλου - Στάγγα*, Χρήση παρανόμως κτηθέντων αποδεικτικών μέσων και δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορουμένου, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003, σ. 17-18).

5. Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 2472/1997 «απαγορεύεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων». Η επεξεργασία αυτή κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, ύστερα από άδεια της Αρχής χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων γίνεται επεξεργασία, εφόσον συντρέχει μία από τις περιπτώσεις της παρ. 2. Μία από αυτές τις περιπτώσεις είναι και η άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος (περ. ζ'), εφόσον όμως η επεξεργασία αφορά ευαίσθητα δεδομένα δημοσίων προσώπων. Από την ρύθμιση του άρθρου 7 § 2 περ. ζ' του ν. 2472/ 1997, η οποία σημειωτέον μπορεί να εφαρμοσθεί κατ' αναλογία και στην περίπτωση των απλών δεδομένων, τίθενται για το επιτρεπτό της επεξεργασίας οι εξής προϋποθέσεις: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς 3) άδεια της Αρχής, που χορηγείται μόνο εφόσον α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος... και β) εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Κρίσιμος για την εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 2 περ. ζ., είναι ο προσδιορισμός της έννοιας των δημοσίων προσώπων, στα οποία αναφέρεται καθώς και ποια πρόσωπα περιλαμβάνονται σε αυτά. Ως δημόσια πρόσωπα κατά το ΕΔΔΑ νοούνται τα πρόσωπα που κατέχουν κάποια δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιούν δημόσιο χρήμα ή ακόμα και όλοι όσοι διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στη δημόσια ζωή είτε την πολιτική, την οικονομική, την καλλιτεχνική, την κοινωνική, την αθλητική ή οποιουδήποτε άλλου τομέα της δημόσιας ζωής (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ Καρολίνα του Ανόβερο κατά Γερμανίας, 24.6.2004). Όσον αφορά τον ορισμό των δημοσίων προσώπων, υποστηρίζεται ότι ως δημόσια πρόσωπα θα πρέπει να θεωρηθούν, κατά διασταλτική ερμηνεία, εναρμονισμένη προς το Σύνταγμα, και τα λεγόμενα πρόσωπα της επικαιρότητας (βλ. και άρθρο του *Μιχ. Π. Σταθόπουλου*, «Η χρήση προσωπικών δεδομένων και η διαπάλη μεταξύ ελευθεριών των κατόχων τους και ελευθεριών των υποκειμένων τους», ΝοΒ 2000 σελ. 1 επ.).

6. Με βάση τα παραπάνω, κρίσιμη κάθε φορά είναι η εξέταση ενδεχομένης

σύγκρουσης συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων, αφενός του δικαιώματος της ελεύθερης πληροφόρησης (άρθρα 14 παρ. 1 και 5Α Σ), αφετέρου της προστασίας της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (9, 9Α Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει in abstracto επικράτηση του ενός δικαιώματος έναντι του άλλου. Πρέπει όμως να γίνεται μία οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της ad hoc στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας, που κατοχυρώνεται και συνταγματικά στο άρθρ. 25 παρ. 1, με τέτοιον τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά να διατηρούν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση για το εάν στη συγκεκριμένη υπόθεση, η επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα ή αντίθετα παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής υπακούει τόσο στο κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης, που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και στο κατά πόσο η συγκεκριμένη προσβολή ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης (βλ. τη με αριθμ. 100/31.1.2000 απόφαση της Αρχής). Ειδικότερα:

6α) Η δημοσιοποίηση πληροφοριών, που αφορούν σε δημόσια πρόσωπα, όπως είναι αναμφιβόλως οι δικαστές, και ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους είναι νόμιμη (βλ. άρθρο 7 § 2 ζ' του ν. 2472/1997) και υφίσταται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού επί του σκανδάλου ότι δικαστές χρηματίζονται. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στο κύκλωμα που φαίνεται να δρούσε στο χώρο της Δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποι του προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία, η δωροληψία, η παράνομη έκδοση ευνοϊκών δικαστικών αποφάσεων κ.ά. Κατά συνέπεια η αποκάλυψη της κρίσης, που διέπει την λειτουργία των θεσμών, καθιστά ανεκτή σε κάθε περίπτωση λόγω του εντόνου δημοσίου ενδιαφέροντος τη δημοσιοποίηση στοιχείων - ντοκουμέντων. Η επανάληψη της προβολής των προβαλλόμενων στοιχείων, δεν παραβιάζει επίσης την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που εξυπηρετεί αποκλειστικά και μόνο τους σκοπούς της πληροφόρησης για θέματα, που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων δημοσίων προσώπων. Ειδικά, εφόσον πρόκειται για πρόσωπα της δημόσιας ζωής ή θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού είναι εντονότερη. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) αναγνωρίζει το ρόλο των δημοσιογράφων ως «public watchdog» δηλαδή το ρόλο του δημόσιου παρατηρητή, (βλ. μεταξύ άλλων υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδα, 27.5.2004), ήτοι την ελεγκτική λειτουργία του τύπου, η οποία καλύπτει τη δυνατότητά του να στηλιτεύει τα κακώς κείμενα με τη δημοσιοποίηση και δημόσια

κριτική τους. Οι δικαστικές δε αρχές δεν δύνανται να εκφύγουν του δημοσιογραφικού ελέγχου και της άσκησης οξείας κριτικής, προκειμένου η κοινή γνώμη να βεβαιωθεί ότι οι δικαστές ανταποκρίνονται στα δημόσια καθήκοντά τους και τον σκοπό της αποστολής τους (βλ. αντί άλλων απόφαση ΕΔΔΑ υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδα, 27.5.2004). Εντούτοις το ΕΔΔΑ έχει τονίσει την ανάγκη να επιδεικνύεται η μεγαλύτερη δυνατή σύνεση όταν πρόκειται για μέτρα που αφορούν τη δικαιοσύνη, η οποία αποτελεί θεσμό ουσιώδη σε κάθε δημοκρατική κοινωνία (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ, υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδα, 27.5.2004, παρ. 42). Και ναι μεν ο τύπος αποτελεί ένα από τα μέσα που διαθέτει η δημόσια γνώμη για να διαπιστώνει ότι οι δικαστές ασκούν ευόρκως τα υψηλά τους καθήκοντα, αλλά το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το γ.δ. 53/1974, δεν εγγυάται απεριόριστη ελευθερία του τύπου, ακόμη κι όταν πρόκειται για τη δημοσίευση σοβαρών ζητημάτων δημοσίου συμφέροντος. Η παράγραφος 2 προβλέπει ότι η άσκηση αυτής της ελευθερίας συναφέλλεται υποχρεώσεις και ευθύνες που ισχύουν και για τον τύπο. Σημειώνει μάλιστα εν προκειμένω το ΕΔΔΑ την ιδιαίτερη αποστολή της δικαστικής εξουσίας στην κοινωνία, η δράση της οποίας, ως εγγυήτριας της δικαιοσύνης που είναι θεμελιώδης αξία του κράτους δικαίου, έχει ανάγκη την εμπιστοσύνη των πολιτών για να αποδώσει καρπούς. Για τον ίδιο λόγο, η δικαστική εξουσία μπορεί ενίοτε να χρειαστεί να προστατευθεί εναντίον αποδομητικών επιθέσεων που γίνονται χωρίς σοβαρή θεμελίωση (βλ. απόφαση ΕΔΔΑ, υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδα, 27.5.2004, παρ. 43, Prager & Oberschlink κατά Αυστρίας, 26.4.95, παρ. 34).

6β) Σ' ότι αφορά τα τρίτα πρόσωπα κατά την έννοια του ν. 2472/1997, η αρχή της αναλογικότητας επιτρέπει την αναφορά στα προσωπικά τους δεδομένα, όταν αυτή η αναφορά καθίσταται επίσης απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, ήτοι για δημοσιογραφικούς αποκλειστικά σκοπούς. Η επανάληψη της προβολής αυτών κατά την αρχή της αναλογικότητας πρέπει επίσης να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης, λαμβανομένης πάντα υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου, που επιτρέπει και ενίοτε επιβάλλει την αναμετάδοση των ειδήσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα. Δεν επιτρέπεται όμως αναφορά σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν δεν έχει επαρκώς εξετασθεί η συνάφεια συγκεκριμένων προσώπων με το αντικείμενο της δημοσιογραφικής έρευνας. Γιατί έτσι όχι μόνο δεν εξασφαλίζεται ο σύννομος σκοπός της επεξεργασίας, ήτοι, το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού, αλλά επιπλέον παρόμοια αναφορά αποτελεί παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τα δεδομένα αυτά σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997, θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας, και να είναι ακριβή. Συνεπώς, η αναφορά μέσω των θεωρουμένων ως ντοκουμέντων στις πιο πάνω

τηλεοπτικές εκπομπές ευαίσθητων ή μη, προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων στο μέτρο, που δεν είναι αναγκαία για τη δημοσιογραφική διερεύνηση των συγκεκριμένων υποθέσεων, αντιβαίνει στον ν. 2472/1997.

III. Η Αρχή ενεργώντας αυτεπαγγέλτως εξέτασε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της την νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εκπομπές του τηλεοπτικού σταθμού «Alter Channel» και συγκεκριμένα από τις εκπομπές «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ» του δημοσιογράφου Ε. Τριανταφυλλόπουλου, που προβλήθηκαν από το προαναφερόμενο τηλεοπτικό σταθμό κατά τις ημερομηνίες 13.01.05, 16.01.05, 23.01.05, 23.01.05, 30.01.05, 6.02.05, 10.02 και 27.02.05.

III. Α) Από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που προσκομίστηκε και την εν γένει συζήτηση της υπόθεσης αποδείχτηκαν τα παρακάτω:

α) Ο τηλεοπτικός σταθμός «Alter Channel» μεταδίδει ενημερωτικές εκπομπές με τίτλο «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ», των οποίων την παραγωγή επιμελείται η εταιρία «Ε. Τριανταφυλλόπουλος και Σία Ε.Ε.», συμφερόντων του δημοσιογράφου και παρουσιαστή των εν λόγω εκπομπών κ. Ε. Τριανταφυλλόπουλου.

β) Οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται στο πλαίσιο του από 22.11.03 ιδιωτικού συμφωνητικού, που έχει συναφθεί μεταξύ του τηλεοπτικού σταθμού, της ετερόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία «Ε. Τριανταφυλλόπουλος και ΣΙΑ Ε.Ε.» ως παραγωγού και του ίδιου του δημοσιογράφου Ε. Τριανταφυλλόπουλου ως αντισυμβαλλομένου.

γ) Από τη σύμβαση αυτή προκύπτει ότι δεν υπάρχει σχέση εξαρτημένης εργασίας μεταξύ του Ε. Τριανταφυλλόπουλου και του τηλεοπτικού σταθμού. Ο σταθμός διατηρεί αρχείο με τις βίντεοταινίες όλων των μεταδοθεισών εκπομπών (βλ. άρθρο 3 § 12 ν. 2328/1995) τουλάχιστον για τρεις μήνες από την παρουσίαση της εκπομπής που τα περιείχε.

Πέραν τούτου όμως τίποτα δεν μεταδίδεται χωρίς την έγκριση του τηλεοπτικού σταθμού. Η ροή του προγράμματος παρακολουθείται από υπαλλήλους του σταθμού και υπάρχει η δυνατότητα διακοπής αυτής από αρμόδιο υπάλληλο, αν παραστεί ανάγκη προς τούτο. Η δυνατότητα του σταθμού αναμετάδοσης των εκπομπών του ή κρίσιμων αποσπασμάτων αυτών περιέχεται στον σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, τους οποίους αυτός (ο τηλεοπτικός σταθμός) καθορίζει αποκλειστικά ή συγκαθορίζει ανάλογα με την παραγωγό εταιρία και τον δημοσιογράφο και παρουσιαστή της εκπομπής Ε. Τριανταφυλλόπουλο. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1.6 του από 22.11.03 ιδιωτικού συμφωνητικού, «Η θεματολογία, η δομή και η μορφή των εκπομπών θα καθορίζονται από τον Παραγωγό και τον Αντισυμβαλλόμενο σε συνεργασία με τον Διευθυντή Ειδήσεων και Ενημέρωσης του τηλεοπτικού σταθμού. Σε περίπτωση διαφωνίας τους την τελική απόφαση θα λαμβάνει ο Διευθύνων Σύμβουλος του τηλεοπτικού σταθμού». Ακόμη, κατά τη παρ. 2.2. περ. δ' του ίδιου συμφωνητικού, ο τηλεοπτικός σταθμός έχει έναντι του

παραγωγού κατά αποκλειστικότητα «το δικαίωμα διασκευής, μετατροπής με διαφορετικό μοντάζ ή και μετατροπές (προσθαιρέσεις) του παραχθησόμενου τηλεοπτικού προϊόντος σε άλλες μορφές τηλεοπτικών προγραμμάτων». Επομένως, είναι προφανές ότι ο τηλεοπτικός σταθμός είναι υπεύθυνος επεξεργασίας, αφού αυτός μαζί με τον παραγωγό καθορίζουν τη θεματολογία, τη δομή και τη μορφή των εκπομπών, ενώ έχει έναντι του παραγωγού κατά αποκλειστικότητα το δικαίωμα καθορισμού της οιασδήποτε επεξεργασίας (π.χ., διαμόρφωσης, αναμετάδοσης) του τηλεοπτικού προϊόντος.

δ) Στο πλαίσιο λειτουργίας της πιο πάνω σύμβασης, ο δημοσιογράφος και παρουσιαστής των εκπομπών «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ» και «ΖΟΥΓΚΛΑ» Ε. Τριανταφυλλόπουλος έχει σχηματίσει αρχείο με έγγραφα, μαγνητοταινίες κ.α. (στο εξής «ντοκουμέντα») με απλά ή/και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, τα οποία, ανεξαρτήτως του τρόπου της συλλογής αυτών, τα διατήρησε – ή διατηρεί ακόμα στο μέτρο που δεν παραδόθηκαν όλα (πρωτότυπα και αντίγραφα) στα αρμόδια όργανα (Εισαγγελέα κ.λπ.) – για δημοσιογραφική έρευνα και έκανε τηλεοπτική χρήση αυτών κατά τις επίμαχες εκπομπές, οπότε και είναι επίσης «υπεύθυνος επεξεργασίας» κατά τον ν. 2472/1997. Σημειώνεται δε ότι για την έννοια του νόμου είναι αδιάφορο αν είχε την πρόθεση να συγκροτήσει διαρκές αρχείο ή όχι (βλ. απόφαση του ΣτΕ με αριθμ. 3545/2002, σελ 25). Άλλωστε τα ανωτέρω παραδέχεται και ο ίδιος ο δημοσιογράφος στην τηλεοπτική εκπομπή «ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ», που μεταδόθηκε στις 23.01.05, αφού ανέφερε ότι έχει στην κατοχή του κασέτες με μαγνητοφωνημένες συνομιλίες της ανακρίτριας Α.Η., παρά το γεγονός ότι ο πληρεξούσιος δικηγόρος του κ. Αγιοστρατίτης δήλωσε κατά την ακρόαση της 24.02.05 ενώπιον της Αρχής ότι τα πάντα έχουν παραδοθεί στον Εισαγγελέα και ότι οι εκπομπές από τις 16.01.05 και μετά, μεταδίδουν τα διάφορα στοιχεία στο ρεπορτάζ χωρίς ο δημοσιογράφος να έχει στην κατοχή του κανένα ντοκουμέντο.

III. Β) Από τις κασέτες των επίμαχων εκπομπών των προαναφερόμενων ημερομηνιών, τις οποίες κασέτες ζήτησε η Αρχή προς αυτεπάγγελτη εξέταση και προσκομίστηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό «Alter Channel» διαπιστώθηκε ότι οι προαναφερόμενες εκπομπές γενικά περιστρέφονταν γύρω από θέματα, που συνδέονται με τη λειτουργία των θεσμών και ειδικότερα με την αποκάλυψη υφιστάμενου, κατά τη δημοσιογραφική έρευνα, κυκλώματος που δρούσε στο χώρο της Δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποι του συνεργάζονταν και προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία, η δωροληψία, που οδηγούσαν στην έκδοση παράνομων δικαστικών αποφάσεων. Από τις ίδιες κασέτες και πέρα από τα προαναφερόμενα θέματα, προκύπτει ότι γίνεται αναφορά σε δεδομένα ευαίσθητα ή μη τρίτων προσώπων, είτε ανακριβή είτε που δεν έχουν σχέση, σύμφωνα και με αυτήν ακόμα τη δημοσιογραφική έρευνα, με το κύκλο προσώπων, που φέρονται να συγκροτούν την ομάδα του παραδικαστικού κυκλώματος και αφορούν

συμπεριφορές που δεν συνδέονται με αυτές τις δραστηριότητες. Ειδικότερα από το σύνολο των τηλεοπτικών εκπομπών, που εξετάστηκε, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Στην εκπομπή ΖΟΥΓΚΛΑ στις 13.01.05 στο πλαίσιο αναφοράς στις δραστηριότητες του δικαστή Α.Σ., προβάλλεται βίντεο που δείχνει τη σύζυγο του, τρίτο δηλαδή πρόσωπο, και τον ίδιο στο κατάστημα, που διατηρεί η κ. Σ. να συνομιλούν με δημοσιογράφο, τον οποίο θεωρούν πελάτη του καταστήματος. Επιδεικνύονται πρακτικά ΑΠ, όπου περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, δηλαδή ποινικές καταδίκες όχι μόνο του εν λόγω δικαστή, αλλά και της συζύγου του. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην με αριθ. 1562/2001 καταδικαστική απόφαση του Μον. Πλημ. Γιαννιτσών, σύμφωνα με την οποία ο Α.Σ. και η σύζυγός του καταδικάζονται για μη έγκαιρη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών. Αναφέρεται ότι η σύζυγός και η κόρη του Α.Σ. τον έχουν μηνύσει για ανάρμοστη συμπεριφορά και απόπειρα ανθρωποκτονίας, στοιχείο που δεν αφορά μόνο τον εν λόγω δικαστή, αλλά και τη σύζυγο και την κόρη του, δηλαδή τρίτα πρόσωπα. Τέλος, επιδεικνύεται έκθεση επιθεωρήσεως, σύμφωνα με την οποία προτείνεται η οριστική παύση του Α.Σ. για λόγους που αφορούν την έλλειψη ήθους, εργατικότητας και προσήκουσας συμπεριφοράς. Τα ίδια επαναλαμβάνονται στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 16.01.05, όπου γίνεται πάλι αναφορά στην υπόθεση «Σ.» και επαναλαμβάνονται τα σχετικά βίντεο, δηλαδή σε όλες αυτές τις περιπτώσεις γίνεται αναφορά σε προσωπικά δεδομένα ευαίσθητα ή όχι πέραν του δικαστή Σ., άλλων προσώπων χωρίς εμφανή σύνδεση με τον τρόπο που αυτός ή άλλοι δικαστές ασκούν τα καθήκοντα τους, άρα χωρίς καμία σχέση με ομάδα δικαστικών λειτουργών, που φέρονται ότι δρουν αντίθετα προς το Σύνταγμα, τους νόμους και τον όρκο τους.

β) Στην ίδια εκπομπή στις 16.01.05 ακούγονται συνομιλίες γυναίκας, που φέρεται να είναι η πρωτοδίκης Α.Η., με τρίτο πρόσωπο για θέματα που αφορούν δωροδοκία της ίδιας και άλλων δικαστών με σκοπό την αθώωση εμπόρων ναρκωτικών. Κατά τη διάρκεια αυτών των συνομιλιών, ακούγονται όμως και ονόματα τρίτων προσώπων, όπως δικαστών, δικηγόρων κ.ά., τα οποία αναιτιολόγητα αναφέρονται, αφού σε επόμενες εκπομπές αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν έχουν καμία σχέση με το φερόμενο ως παραδικαστικό κύκλωμα. Γίνεται δηλαδή, επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων μάλιστα όχι μόνο μη συναφών και πρόσφορων για το σκοπό νόμιμης επεξεργασίας, που είναι η ενημέρωση του κοινού για την ορθή λειτουργία τη δικαιοσύνης, αλλά και εν γνώσει του παρουσιαστή ανακριβών, αφού σε επόμενες εκπομπές αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν έχουν την παραμικρή σχέση με τα φερόμενα ως συγκροτούντα το παραδικαστικό κύκλωμα πρόσωπα.

γ) Στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 23.01.05 επιδεικνύονται προσωπικές επιστολές του Μητροπολίτη ... προς και από τον Πατριάρχη ... για το ποιόν του αρχιμανδρίτη Ι.Π.Γ., δηλαδή γίνεται επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων

χωρίς να ερευνάται η σχέση του περιεχομένου των επιστολών με την καταγγελλομένη δραστηριότητα του συγκεκριμένου αρχιμανδρίτη.

δ) Στην ίδια εκπομπή, εμφανίζεται στην οθόνη μηνυτήρια αναφορά πολλών Κυθηρίων κατά τεσσάρων προσώπων, ενός μητροπολίτη και τριών αρχιμανδριτών, ένας εκ των οποίων είναι ο Ι.Π.Γ., βάσει της οποίας ασκήθηκε ποινική δίωξη μεταξύ άλλων για διακεκριμένη κλοπή και παράνομη μεταφορά βυζαντινών έργων τέχνης, γίνεται δηλαδή και πάλι επεξεργασία δεδομένων τρίτων προσώπων. Πέρα από τον Ι.Π.Γ., η αναφορά του ονόματος του οποίου δικαιολογείται για την διακρίβωση του αληθούς του δημοσιογραφικού ρεπορτάζ, δεν τεκμηριώνεται με κάποιο τρόπο το απαραίτητο της αναφοράς και όλων των άλλων ονομάτων.

ε) Στην ίδια εκπομπή αναφέρονται στο πλαίσιο ρεπορτάζ τα ονόματα άλλων τεσσάρων δικαστών, που φαίνονται να συμμετέχουν σε δίκες που με άμεσο ή έμμεσο τρόπο αφορούν και τον Ι.Γ. και να εκδίδουν ευνοϊκές προς αυτόν αποφάσεις, αναφορά που υπό προϋποθέσεις στοιχειοθετείται, ενώ περαιτέρω αναφέρεται το όνομα γνωστής ηθοποιού, που είχε καταθέσει ως μάρτυρας, χωρίς να αποδεικνύεται στη συνέχεια η σχέση της με το παραδικαστικό κύκλωμα. Τέλος, επιδεικνύεται απόκομμα λογαριασμού του κινητού τηλεφώνου του Η.Α., όπου φαίνεται επικοινωνία του με δικηγόρο, με υπηρετούντα στο ΣΔΟΕ και με πρωτοδίκη Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα μέσα από την αναφορά αυτή αποκαλύπτονται προσωπικά δεδομένα τρίτου προσώπου, του υπηρετούντος στο ΣΔΟΕ και συγκεκριμένα το γεγονός ότι το 1993 είχε εμπλακεί σε ατύχημα, που του προκάλεσε κρανιοεγκεφαλική κάκωση, δηλαδή δεδομένα τρίτων προσώπων και μάλιστα ευαίσθητων. Επιπλέον, η αναφορά σε ευαίσθητα δεδομένα υγείας με την επίκληση ότι αποτελούν τον λόγο του κωλύματος για το οποίο ο υπηρέτων στο ΣΔΟΕ δεν επικοινωνήσε με τους δημοσιογράφους της εκπομπής για να δώσει τις δικές του εξηγήσεις δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση, αφού δεν στοιχειοθετείται η εμπλοκή του στο παραδικαστικό κύκλωμα. Επίσης, γίνεται αναφορά σε πειθαρχικά παραπτώματα της πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στην προσωρινή παύση της για συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια στο καζίνο Θεσσαλονίκης, χωρίς αυτή η αναφορά να είναι πρόσφορη και σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

ζ) Στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 30.01.05, εμφανίζεται στην οθόνη σύμβαση δανείου ανώνυμης καταγγέλλουσας, η οποία μετά από παρότρυνση του Ι.Γ. κατά το δημοσιογράφο, θέτει ως εγγυητή κατονομαζόμενο ιεράρχη, χωρίς να διασαφηνίζεται, αν ο συγκεκριμένος έχει κάποια περαιτέρω εμπλοκή. Κατά τη διάρκεια της ίδιας εκπομπής, επιδεικνύονται ακόμη στην οθόνη μια επιστολή της καταγγέλλουσας προς τον Αρχιεπίσκοπο για «το ποιόν του Γ.» του οποίου αναφέρεται και η διεύθυνση κατοικίας του, δηλαδή δεδομένου η επεξεργασία του οποίου υπερβαίνει το νόμιμο σκοπό, που είναι η ενημέρωση σχετικά με το

παραδικαστικό κύκλωμα και τα πρόσωπα, που εμπλέκονται σε αυτό.

η) Στην ίδια εκπομπή, εμφανίζονται στην τηλεοπτική οθόνη και άλλες επιστολές, μια εκ των οποίων φαίνεται να προέρχεται από το μητροπολίτη ... προς τον πρόεδρο του ΑΠ, που τον παροτρύνει να ασκήσει ποινική δίωξη κατά του μητροπολίτη ..., δηλαδή αποκαλύπτεται δεδομένο που δεν έχει την παραμικρή σχέση με τη συγκρότηση παραδικαστικού κυκλώματος και μάλιστα δεδομένο όχι ασφαλές, εφόσον όπως προκύπτει στη συνέχεια του ρεπορτάζ, η εν λόγω επιστολή μπορεί να είναι και πλαστή.

θ) Στην εκπομπή ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ στις 13.02.05, εμφανίζονται εικόνες από εκδήλωση (αργότερα αναφέρεται ότι πρόκειται για χειροτόνηση νέων μητροπολιτών), όπου ο αρχιεπίσκοπος αποχωρεί από κάποιο ναό και εμφανίζεται να τον ακολουθούν διάφορα πρόσωπα, που έχουν εξέλθει από το ναό, μεταξύ των οποίων ο Ι. Γ. και ο δικηγόρος Ν.Ε. Την ίδια εικόνα την προβάλλουν επανειλημμένως, το λιγότερο έξι φορές, δηλαδή προβάλλεται η εικόνα τρίτου προσώπου, του αρχιεπισκόπου, προσώπου, που δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο του φακέλου ότι είχε σχέση και εμπλοκή με τη συγκρότηση του παραδικαστικού κυκλώματος, το οποίο φαίνεται να αποτελείται από δικαστικούς και εκκλησιαστικούς λειτουργούς, αλλά όχι και από τον ίδιο τον αρχιεπίσκοπο.

ι) Στην εκπομπή ΖΟΥΓΚΛΑ στις 27.02.05, φαίνεται ένορκη βεβαίωση του πρώην Μητροπολίτη ..., όπου κατηγορεί τον νυν ... και το κ. Κ., ως υπόπτους διακίνησης ναρκωτικών σε ύποπτο μπαρ, δεδομένα τρίτων προσώπων που δεν σχετίζονται άμεσα με τη συγκρότηση του κυκλώματος, που η εν λόγω εκπομπή επιδιώκει να αποκαλύψει.

κ) Στην εκπομπή ΖΟΥΓΚΛΑ στις 10.02.05 στο πλαίσιο ρεπορτάζ, αναφέρονται τα ονόματα δύο δικαστών (εφετών), που αντικαταστάθηκαν και δεν δίκασαν τελικά υπόθεση του Α.Β., τρίτων δηλαδή προσώπων, των οποίων η εμπλοκή στο παραδικαστικό κύκλωμα δεν προκύπτει από πουθενά.

λ) Στην ίδια εκπομπή στις 10.02.05, επιδεικνύεται στην οθόνη φωτογραφία από βάπτισμα Αλβανού, τρίτου δηλαδή προσώπου, άσχετου με το παραδικαστικό, με ιερέα τον αιδεσιμότατο ... και ανάδοχο τον Α.Β. Η επίδειξη της συγκεκριμένης φωτογραφίας και κυρίως αναφορικά με τον βαπτιζόμενο κρίνεται ως αντίθετη στο νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, που είναι η ενημέρωση του κοινού για τη λειτουργία παραδικαστικού κυκλώματος.

IV. Από όλα τα ανωτέρω γίνεται φανερό ότι:

α) Σχετικά με την διαφθορά στο χώρο της δικαιοσύνης:

Η αυτούσια προβολή των στοιχείων σχετικά με κάθε συμμετέχοντα στο παραδικαστικό κύκλωμα είναι δικαιολογημένη βάσει του άρθρου 5 παρ. 2ε και 7 παρ. 2ζ του ν. 2472/1997 και συγκεκριμένα, λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος σχετικά με την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων των δημόσιων λειτουργών, στο μέτρο, που η δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών είναι αναγκαία

για την ενημέρωση της κοινής γνώμης και εξυπηρετεί υπέρτερο έννομο συμφέρον, αυτό της πληροφόρησης των πολιτών για το ζήτημα της διαφθοράς στο χώρο της δικαιοσύνης. Οι επαναλήψεις των προβαλλόμενων ντοκουμέντων, που αφορούν την κρίση του θεσμού της δικαιοσύνης από πράξεις επίορκων δικαστών και εκκλησιαστικών παραγόντων είναι ανεκτές, αν έλαβαν χώρα σε περιορισμένο βαθμό, λαμβανομένων υπόψη της φύσης του τηλεοπτικού μέσου και του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος, που αποδεικνύεται και από την παράλληλη ενασχόληση όλων των μέσων ενημέρωσης και του έντυπου τύπου με το θέμα των αποκαλύψεων του καταγγελλόμενου τηλεοπτικού σταθμού. Συνεπώς, η επανάληψη της προβολής αυτών, ενόψει και του γεγονότος ότι οι καταγγελλόμενοι εξακολουθούσαν να εκτελούν τα καθήκοντα τους, δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας αποκλειστικά και μόνο στο μέτρο, που εξυπηρετεί τους σκοπούς της πληροφόρησης για θέματα, που ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων δημοσίων προσώπων.

β) Σχετικά με την αναφορά προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων:

Η αναφορά κατά τις πιο πάνω τηλεοπτικές εκπομπές ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων στο μέτρο, που δεν είναι αναγκαία για τη δημοσιογραφική διερεύνηση των συγκεκριμένων υποθέσεων αντιβαίνει στον ν. 2472/ 1997, αποτελώντας επεξεργασία η οποία υπερβαίνει τα από την αρχή της αναλογικότητας επιβαλλόμενα όρια, αφού η ικανοποίηση του σκοπού της ενημέρωσης του κοινού και κατ' επέκταση η προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος δεν απαιτούσε την τηλεοπτική προβολή τους. Επιπροσθέτως, αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/ 1997 η αναφορά σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να έχει επαρκώς εξετασθεί η συνάφεια των συγκεκριμένων προσώπων με το αντικείμενο της δημοσιογραφικής έρευνας, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην εξασφαλίζεται ο σκοπός της επεξεργασίας ήτοι, το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού, αλλά επιπλέον να υφίσταται παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τα δεδομένα αυτά σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ', προκειμένου να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας θα πρέπει να είναι ακριβή.

Υ) Επειδή η Αρχή, με βάση το άρθρο 21 παρ. 1 του ν. 2472/1997 «επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα α) ... β) πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές, γ) ... δ) ... ε) ...».

Επειδή, τόσο ο τηλεοπτικός σταθμός «Alter Channel», όσο και ο δημοσιογράφος Ε. Τριανταφυλλόπουλος είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας και έχουν στην κατοχή τους αρχείο με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2472/1997, το

οποίο και παρανόμως επεξεργάστηκαν

Επειδή η Αρχή με βάση την με αριθ. 100/2000 απόφαση της, η οποία ήδη έχει επικυρωθεί με την με αριθ. 3525/2002 απόφαση του ΣτΕ είχε επιληφθεί και επιβάλλει μεταξύ άλλων πρόστιμο στο δημοσιογράφο Ε. Τριανταφυλλόπουλο για παράνομη κατά το ν. 21472/1997 επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά τη διάρκεια τηλεοπτικών εκπομπών, γεγονός που πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά την επιμέτρηση ως προς αυτόν του προστίμου

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Επιβάλλει στην Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «Ελεύθερη Τηλεόραση Α.Ε.» ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού «Alter Channel» πρόστιμο ύψους 80.000 ευρώ για την παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων, που για τους αναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους αντιβαίνει στον ν. 2472/1997.

2) Επιβάλλει στον δημοσιογράφο Ε. Τριανταφυλλόπουλο πρόστιμο ύψους 50.000 ευρώ για την παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων, που για τους αναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους αντιβαίνει στον ν. 2472/1997.

ΑΠΔΠΧ 25/2005

(Υπόθεση Extra Channel 3 - Σ. Καρατζαφέρης)

(Σύνθεση: ίδια με την ανωτέρω. Στο κείμενο της απόφασης επαναλαμβάνεται εν μέρει η μείζων πρόταση του συλλογισμού της Αρχής και για αυτό στο παρόν παρατίθενται μόνον οι σκέψεις που διαφοροποιούν την παρούσα απόφαση από την ανωτέρω ΑΠΔΠΧ 24/2005. Σχολιασμός στη σελ. 194).

Η Αρχή, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως, εξέτασε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της την νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εκπομπές του τηλεοπτικού σταθμού «Extra Channel 3» και ειδικότερα τις εκπομπές «Εκ-κεντρικό Δελτίο» του δημοσιογράφου Σ. Καρατζαφέρη που προβλήθηκαν από το προαναφερόμενο τηλεοπτικό σταθμό κατά τις ημερομηνίες 4, 5, 6, 7, 11, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 31 Ιανουαρίου 2005, και 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10 Φεβρουαρίου 2005 [και συνεξέτασε με τα ανωτέρω και τις καταγγελίες του Αρχιμανδρίτη Ι.-Π. Γ. (με αριθμ. πρωτ. 172/17.1.2005 και 200/19.1.2005) για τις οποίες εξέδωσε την με αριθμ. 26/2005 απόφαση].

Από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που προσκομίστηκε και την εν γένει συζήτηση της υπόθεσης αποδείχτηκαν τα παρακάτω πραγματικά περιστατικά:

Ο τηλεοπτικός σταθμός «Extra Channel 3» μεταδίδει την ενημερωτική εκπομπή με τίτλο «Εκ-κεντρικό Δελτίο», της οποίας την παραγωγή επιμελείται εταιρία συμφερόντων του δημοσιογράφου και παρουσιαστή της εν λόγω εκπομπής Σ. Καρατζαφέρη που δεν συνδέεται με τον τηλεοπτικό σταθμό με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Ο σταθμός αν και δηλώνει ότι δεν έχει σχηματίσει αρχείο με έγγραφα και

μαγνητοταινίες που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, διατηρεί πάντως αρχείο με τις βιντεοταινίες όλων των μεταδοθεισών εκπομπών (βλ. άρθρο 3 § 12 ν. 2328/1995) τουλάχιστον για 3 μήνες από την παρουσίαση της εκπομπής που τα περιείχε, οπότε και είναι «υπεύθυνος επεξεργασίας» κατά τον ν. 2472/1997. Αποδείχτηκε επίσης ότι τίποτα δεν μεταδίδεται χωρίς την έγκριση του σταθμού, εφόσον η ροή του προγράμματος παρακολουθείται από υπαλλήλους της εταιρίας και υπάρχει η δυνατότητα διακοπής αυτής, αν παραστεί ανάγκη προς τούτο. Η δυνατότητα του σταθμού αναμετάδοσης των εκπομπών του ή κρίσιμων αποσπασμάτων τους περιέχεται στον σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, τους οποίους αυτός (ο τηλεοπτικός σταθμός) καθορίζει αποκλειστικά ή συγκαθορίζει, ανάλογα με την σύμβαση που έχει υπογράψει με την παραγωγό εταιρία και τον δημοσιογράφο και παρουσιαστή της εκπομπής Σ. Καρατζαφέρη.

Ο δημοσιογράφος και παρουσιαστής της εκπομπής «Εκ-κεντρικό Δελτίο» Σ. Καρατζαφέρης έχει σχηματίσει αρχείο με έγγραφα και μαγνητοταινίες με απλά και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, τα οποία, ανεξαρτήτως του τρόπου της συλλογής αυτών, τα διατήρησε για δημοσιογραφική έρευνα – ή διατηρεί ακόμα στο μέτρο που δεν παραδόθηκαν όλα (πρωτότυπα και αντίγραφα) στα αρμόδια όργανα (Εισαγγελέα κ.λπ.) – και έκανε τηλεοπτική χρήση αυτών κατά τις επίμαχες εκπομπές, οπότε και είναι «υπεύθυνος επεξεργασίας» κατά τον ν. 2472/1997. Τα επίμαχα προσωπικά δεδομένα προβλήθηκαν δε επανειλημμένως σε μεταγενέστερες εκπομπές. Σημειώνεται ότι κατά την έννοια του νόμου είναι αδιάφορο αν ο δημοσιογράφος είχε την πρόθεση να συγκροτήσει διαρκές αρχείο ή όχι (βλ. απόφαση του ΣτΕ αριθμ. 3545/2002, σελ 25).

Από τις κασέτες των επίμαχων εκπομπών των προαναφερόμενων ημερομηνιών, τις οποίες ζήτησε η Αρχή προς αυτεπάγγελτη εξέταση και προσκομίστηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό «Extra Channel 3», διαπιστώθηκε ότι οι προαναφερόμενες εκπομπές γενικά περιστρέφονταν γύρω από δύο μείζονα θέματα που συνδέονται με τη λειτουργία των θεσμών και ειδικότερα το χώρο της Δικαιοσύνης και εκείνον της Εκκλησίας.

Συγκεκριμένα, ο δημοσιογράφος Σ. Βορίνας έχει κάνει δημοσιογραφική έρευνα για το παραδικαστικό κύκλωμα στο οποίο φέρεται να εμπλέκεται και ο αρχιμανδρίτης Ι.Γ. Τις σχετικές με το θέμα κασέτες με ηχογραφημένες συνομιλίες ο εν λόγω δημοσιογράφος δηλώνει ότι έχει ήδη δώσει στις αρμόδιες δικαστικές αρχές και διεξάγεται έρευνα από τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Μεταξύ των στοιχείων που αναφέρονται στις επίμαχες εκπομπές, εντοπίζονται μεταξύ άλλων τα εξής κρίσιμα από τη σκοπιά της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

Στην εκπομπή της 4.1.2005 ο Σ. Βορίνας αποκαλύπτει το φερόμενο ως σκάνδαλο, λέγοντας, παρά την ρητή αντίρρηση του παρουσιαστή της εκπομπής Σ.

Καρατζαφέρη και του παριστάμενου Διευθυντή του καναλιού, τα ονόματα των εμπλεκόμενων και συγκεκριμένα της ανακρίτριας Η. και του αρχιμανδρίτη Ι.Π.Γ. Ο Σ. Βορίνας αποκαλύπτει ότι πρόκειται για ένα κύκλωμα με 3 δικαστές, 5 μεγαλοδικηγόρους του Κολωνακίου και έναν κληρικό που, έναντι αμοιβής, στήνουν αποφάσεις και αποφυλακίζουν εμπόρους ναρκωτικών. «Ο παπάς είναι Αρχιμανδρίτης, ονομάζεται Π.Ι.Γ., έχει λογαριασμό στην ... Τράπεζα απέναντι από την Ευελπίδων». Προβάλλεται δε απόσπασμα από μαγνητοφωνημένη συνομιλία, κατά την οποία ακούγεται φωνή γυναίκας να λέει ότι «αν στραβώσει η δουλειά του, θα πάρει τα λεφτά του πίσω στο ακέραιο», «... θα βάλω και τον παπά...», αποδίδεται δε στην προμνησθείσα ανακρίτρια, της οποίας το όνομα αποκαλύπτεται από τον δημοσιογράφο Σ. Βορίνα.

Στην εκπομπή της 5.1.2005, μεταξύ πολλών άλλων θεμάτων, τέθηκε το θέμα του δικαστικού κυκλώματος, πώς χρηματίζονται δικαστικοί λειτουργοί και αποφυλακίζουν ή αθώνουν κακοποιούς, και προβλήθηκαν αποσπάσματα από τηλεφωνικές συνομιλίες της εμπλεκόμενης δικαστού. Φέρεται τίτλος: «Να πας τα λεφτά στον κωλόπαπα». Ακούγεται η εξής στιχομυθία: Δικαστής: «Θα τους βγάλουν ρε, δεν υπάρχει περίπτωση. Έχουμε άνθρωπο κλειδί ... αφού είναι ξεφτιλισμένοι αυτοί στα λεφτά... Θα τους βγάλουμε, έχουμε το Συμβούλιο δικό μας...», «... Ρε συ, τι είναι 6.000 ευρώ; Με 2 εκατομ. θα βγει ένας άνθρωπος από το Εφετείο, πότε; Τι το πέρασαν; ... Πάρ' τους 6.000 ευρώ για τον ένα. Τι το πέρασαν; Πώς θα βγει έτσι; Ποιος θα πάρει ρε τα δύο εκατ., ο Εισαγγελέας; το Συμβούλιο, ο Πρόεδρος, ο Εισηγητής...», «Αύριο το πρωί φέρτε τα χρήματα... ή στο γραφείο του – μπιπ – θα τα πας ή στον κωλόπαπα θα τα πας». Ο Σ. Βορίνας αναφέρει ότι εκεί έχει εξτρέ του αριθμού λογαριασμού ... (του Γ.), τον οποίο αριθμό δίνει η ίδια η ανακρίτρια στους ενδιαφερόμενους - έμπορους ναρκωτικών και όπου έχουν καταθέσει αυτοί χρήματα για την αποφυλάκισή τους.

Στην εκπομπή της 6.1.2005 προβλήθηκε, μεταξύ πολλών άλλων θεμάτων, το θέμα «σκάνδαλο με γλώσσα τρούμπας». Προβάλλεται απόσπασμα με φωνή γυναίκας, φέρεται της εμπλεκόμενης ανακρίτριας, που μιλάει για λεφτά «... με το που θα φέρει τα λεφτά θα την καθαρίσουνε. Ενώ, αυτό σου εξηγώ, αν δεν φέρεις τα λεφτά θα το κωλώσουνε το πράγμα. Θα βγάλουν τον ένα γιατί θα πέσω εγώ από πάνω και θα γίνει της – μπιπ – και θα μου πούνε τέρμα. Δεν δουλεύουμε εμείς τζάμπα. Είναι ο Εισαγγελέας της πρότασης, είναι ο Πρόεδρος, είναι ο Εισηγητής του Συμβουλίου. Αυτοί είναι τρεις άνθρωποι ρε – μπιπ – Πες εγώ σε 15 ημέρες βγάξω τον ένα και σε άλλες 15 σου βγάξω την άλλη...». Ο Σ. Βορίνας φέρεται να έχει στοιχεία, ώστε να είναι τεκμηριωμένα όσα λέγονται. Προκαλεί δε να ανοίξουν οι λογαριασμοί της δικαστού και του αρχιμανδρίτη, όπως και ο λογαριασμός της Μ. στην Ελβετία.

Στην εκπομπή της 7.1.2005 προβλήθηκε μεταξύ άλλων θεμάτων το θέμα «10

εκ. για καρκίνο και αθώωση». Προβάλλεται δε απόσπασμα μαγνητοφωνημένης συνομιλίας, όπου η φωνή της γυναίκας ζητά 10 εκ. και λέει «να πάρεις τον παπά τηλέφωνο, να τα πας όπου σου πει». Επισημαίνεται ότι όταν προβάλλεται η κασέτα με τη φωνή της γυναίκας, καλύπτονται πάντα με – μπιπ – ονόματα, βρισιές κ.λπ. που δεν πρέπει να ακουστούν. Φαίνεται, κατά τα λεγόμενα στην εκπομπή, να προορίζεται ένα ποσό στον παπά που μεσολάβησε να βγει το χαρτί γιατρού. Ο Σ. Βορίνας φαίνεται να έχει, όπως λέει άλλωστε, «και το εξτρέ του αρχιμανδρίτη, όπου μπήκαν μέσα τα λεφτά», δεν φαίνεται όμως στην κάμερα αν είναι πράγματι το χαρτί που κρατά το εξτρέ αυτό και ούτε αποκαλύπτεται στο σημείο αυτό ο αριθμός του λογαριασμού. Ο Σ. Κατατζαφέρης δηλώνει ότι ο Σ. Βορίνας έχει τις επίμαχες κασέτες, περίπου 170 κασέτες, που αν προβληθούν θα διαρκούν 150 ώρες, τα στοιχεία αυτά τα έδωσε ο τελευταίος στις αρμόδιες δικαστικές αρχές και γίνεται δικαστική έρευνα, εδώ και 10 ημέρες, όπως λέει.

Στην εκπομπή της 11.1.2005 μεταξύ άλλων θεμάτων, προαναγγέλλεται «στον αέρα όλες οι κασέτες για το σκάνδαλο με τους δικαστικούς λειτουργούς» και κατόπιν προβάλλεται το θέμα «οι κασέτες της ντροπής» και ακούγεται ηχογραφημένη φωνή γυναίκας (αποσπάσματα από συνομιλία της) «... την καλύτερη πρόθεση... αν στραβώσει η δουλειά θα πάρει τα λεφτά πίσω στο ακέραιο», «8 εκ. για τον καθένα... Πόσο μπορεί να κατέβει; ...» «...ο παπάς...». Ζητείται δε δημοσίως να ανοίξει ο λογαριασμός του «παπά, ο οποίος θα ισχυριστεί βέβαια ότι τα χρήματα προέρχονται από δωρεές... έχει δε λογαριασμό στην ... Τράπεζα απέναντι από την Ευελπίδων».

Στην εκπομπή της 18.1.2005, μεταξύ άλλων θεμάτων, προαναγγέλθηκε «σε λίγο: η αποκαλυπτική συνομιλία της ανακρίτριας με τον αρχιμανδρίτη και ο λογαριασμός του λαδώματος» και τίθεται το θέμα «Η αγωγή του αρχιμανδρίτη και η συνομιλία της ντροπής». Ακούγεται απόσπασμα συνομιλίας συζύγου κατηγορουμένου με την ανακρίτρια και φέρεται ότι δικαστής, εν ενεργεία, όπως διευκρινίζεται από τους παριστάμενους, ζητά από σύζυγο κατηγορουμένου για εμπόριο ναρκωτικών 30.000 ευρώ για να μην τον προφυλακίσει. Ο Σ. Βορίνας σχολιάζει ότι πρόκειται για παραδικαστικό κύκλωμα, όπου εμπλέκονται και αστυνομικοί, που δίνουν πλαστά χαρτιά και γιατροί και αρχιμανδρίτες... Ο αρχιμανδρίτης δε Γ. παρ' ολίγον θα είχε μεγάλη θέση στην Αρχιεπισκοπή. Φέρεται τίτλος «Νέες συγκλονιστικές αποκαλύψεις και η αγωγή εναντίον μας». Δείχνεται η από 17.1.2005 αγωγή του αρχιμανδρίτη Γ. που υπογράφουν οι δικηγόροι Ν. Εμμανουηλίδης και Μ. Βραχά, με την οποία ζητά ο αρχιμανδρίτης αποζημίωση 3.000.000 ευρώ από το κανάλι για την ηθική βλάβη που υπέστη από την διάδοση κατά τις επίμαχες εκπομπές των 4,5,6,7 και 11 Ιαν. 2005 γεγονότων ψευδών και δυσφημιστικών για αυτόν και από την ανακοίνωση του τραπεζικού του λογαριασμού κατά παράβαση του τραπεζικού απορρήτου και την αποκατάστασή

του με την δημοσίευση της εκδοθησομένης απόφασης. Προβάλλεται απόσπασμα συνομιλίας της ανακρίτριας με τον μεσολαβητή, πρόκειται για ομιλία για χρήματα. Φέρεται ότι στο γραφείο της ανακρίτριας είναι παρών και ο αρχιμανδρίτης Γ.. Ακούγεται συγκεκριμένα: «Ανακρίτρια: Κάτσε να σου δώσω τον αριθμό λογαριασμού του Ι. (στρεφόμενη προς τον αρχιμανδρίτη Ι. Γ.). Δώσε μου τον αριθμό λογαριασμού σου, της ... Είσαι καλά μωρέ; Μη χειρότερα... μη με τρελαίνετε (προς τον μεσολαβητή) όμως από σένα έτσι; Μεσολαβητής: Ναι παιδί μου ναι. Ανακρίτρια: Μην έχουμε ιστορία με τον – μπιπ –. Μεσολαβητής: Πρόσεχε. Δεν μαθαίνει τίποτα από μένα. Πρόσεχε, μην μάθει από εσάς τίποτα. Ανακρίτρια: όχι, όχι, μήπως το πει ο – μπιπ –. Μεσολαβητής: περίμενε, περίμενε. Ανακρίτρια: Γράφε, δεν μιλάω. Γράφε σου λέω. Δεν μπορώ να μιλήσω από εδώ που είμαι. Γράφε, γράφε. Μεσολαβητής: έλα, πες μου. Ανακρίτρια: Γράφε, γράφε ... (Αρχιμανδρίτης: ...) Ανακρίτρια: συγνώμη ... Μεσολαβητής: Περίμενε, περίμενε. Ανακρίτρια (προς τον αρχιμανδρίτη): Για δώστο μου πάλι. Με συγχωρείτε. Μεσολαβητής: έλα πες μου. Ανακρίτρια: λοιπόν γράψε. Λοιπόν ... Μεσολαβητής: ... Λοιπόν ... Τι όνομα είναι; Ανακρίτρια: ε..ε..ε Γ. Π. (στρεφόμενη προς τον αρχιμανδρίτη) Τι όνομα βγαίνει Ι.; Γ.Π. Γ. Π.-Ι.Γ. ... (τράπεζα)» και δείχνεται στην κάμερα το εξτρέ «Αντίγραφο Γραμματίου Είσπραξης» του λογαριασμού του αρχιμανδρίτη στην ... Και σχολιάζεται ότι «μπορεί να πει ότι είναι από δωρεές. Καλούμε τις αρμόδιες αρχές να ανοίξουν λογαριασμούς». Ο Σ. Βορίνας δε ισχυρίζεται ότι ο καταθέτης είναι έμπορος ναρκωτικών και λέει «Πάρτε όλες τις αποφάσεις του Γ.. Ποιοι τις δίκασαν; Γιατί δεν έφευγε η ανακρίτρια από τις υποθέσεις ναρκωτικών. Ο Γ. τηλεφώνουσε...» ακούγεται άλλο απόσπασμα συνομιλίας της ανακρίτριας με την σύζυγο κατηγορουμένου «... Ανακρίτρια: Τελείωσε. Αμα τα μετρήσατε δύο φορές. Σύζυγος κατηγορουμένου: Δεν υπάρχει πρόβλημα. Είναι 30.000 ευρώ. Ανακρίτρια: τελείωσε, τελείωσε, τελείωσε. Μην σε απασχολεί τίποτα». Ανακρίτρια: «... Κάτσε να σου δώσω τον αριθμό του λογαριασμού του Ι. ...» και σχολιάζεται από τον παρουσιαστή Σ. Καρατζαφέρη: «30.000 ευρώ για να μην προφυλακιστεί ο σύζυγος ... στο λογαριασμό Γ.» και δείχνεται το εξτρέ του λογαριασμού του αρχιμανδρίτη Γ. «... Αντίγραφο Γραμματίου Είσπραξης» (σχετικά με τις συνεξετασθείσες καταγγελίες του αρχιμανδρίτη Ι.-Π. Γ. εκδόθηκε απόφαση της Αρχής με αριθμ. 26/2005).

Στις επόμενες εκπομπές κλιμακώνονται οι αποκαλύψεις σε σχέση με το παραδικαστικό κύκλωμα.. Έτσι, στις 19.1.2005 προβάλλεται θέμα σχετικά με δικαστές που αποφυλακίζουν με πλαστές ιατρικές γνωματεύσεις, μεγαλογιατροί στο κύκλωμα με τις αποφυλακίσεις εμπόρων ναρκωτικών, προβάλλεται δε πιστοποιητικό νοσηλείας ασθενούς (κατά το ρεπορτάζ εμπόρου ναρκωτικών) που εξέδωσε ο ιατρός - χειρουργός Μ.Ν. στο ... (νοσοκομείο). Ο Σ. Καρατζαφέρης δηλώνει ότι το όνομα του ιατρού ακούστηκε για πρώτη φορά σε εκπομπή του

Μάκη Τριανταφυλλόπουλου. Επίσης, αναφέρεται ο αρ. λογ/σμου του Γ. και επιδεικνύεται η από 18/1/2005 αγωγή του τελευταίου κατά του Extra Channel που υπογράφει ο πληρεξούσιος δικηγόρος Λορετζάτος. Επιπλέον, επιδεικνύεται απόκομμα συναλλαγής με την ... Τράπεζα στην οποία διακρίνεται το όνομα του αρχιμανδρίτη Γ.

Στην εκπομπή της 20.1.2005 επαναλαμβάνονται τα αποσπάσματα της εκπομπής της προηγούμενης ημέρας με το απόκομμα συναλλαγής με την ... Τράπεζα του αρχιμανδρίτη Γ. και της ανακρίτριας Α.Η. με σύζυγο κατηγορούμενο προκειμένου να αποφυλακιστεί (ο σύζυγος) έναντι 30.000 Ευρώ. Ο Σ. Βορίνας κατονομάζει τους Α., Κ. και Ν. ως μέλη του κυκλώματος δικαστών. Ο Σ. Βορίνας ισχυρίζεται ότι αυτά τα ονόματα έχουν ήδη κατατεθεί από την Α.Η. στον ανακριτή.

Στην εκπομπή της 26.1.2005 ακούγεται ηχητικό απόσπασμα συνομιλίας της ίδιας ανακρίτριας με μεσολαβητή και σχολιάζεται πως η ανακρίτρια και ο παπάς και οι άλλοι ... διώχνουν και άνδρες της ασφάλειας, διότι κάνουν καλά τη δουλειά τους και ... δεν μπορούν να πάρουν τα λεφτά. Τίτλος: «Πρέπει να φύγει αυτός ο Διοικητής» και ο Σ. Βορίνας λέει ότι έμπορος ναρκωτικών αγόρασε έπιπλα και επίπλωσε το γραφείο της ανακρίτριας. Επίσης, ότι φαίνεται ότι η ανακρίτρια παίρνει λεφτά από εμπόρους ναρκωτικών, εκδίδει ύποπτες επιταγές, οι οποίες βρίσκονται στα χέρια τοκογλύφων. Τίτλος: «Ίδου οι επιταγές της ανακρίτριας» Δείχνονται ντοκουμέντα. Η ανακρίτρια φέρεται να έχει λογαριασμό όψεως στην ... (τράπεζα) με αριθμ. ..., να εξέδωσε δε την από 30.9.2002 επιταγή, για την οποία ο Σ. Βορίνας ρωτά για ποιο λόγο την εξέδωσε, άραγε, και σε ποια χέρια κατέληξε;

Στην εκπομπή της 27.1.2005 επιδεικνύεται ιδιόχειρο σημείωμα της Α. Η. προς έμπορο ναρκωτικών ώστε να του προμηθεύσει πιστοποιητικά ανίατων ασθενειών, αποδεικτικό κατάθεσης της ίδιας (... τράπεζας) σε γνωστό τοκογλύφο Αθηνών, καθώς και η απόφαση για αποζημίωση στον Ι. Κ.

Στην εκπομπή της 1.2.2005 προβάλλεται ηχογραφημένος διάλογος της Η. με μεσολαβητή. Το περιεχόμενο της συζήτησης περιλαμβάνει την μεθόδευση της κατάθεσης δικογραφίας ώστε να τύχει ευνοϊκότερης μεταχείρισης, και έπεται διάλογος μεσολαβητή με σύζυγο εμπόρου ναρκωτικών σχετικά με τον τρόπο τον οποίο θα καταβληθούν τα χρήματα. Ο μεσάζων κλείνει το τηλέφωνο για να τηλεφωνήσει στην ανακρίτρια και ακολουθεί διάλογος. Ακούγεται και προβάλλεται απόσπασμα συνομιλίας της ανακρίτριας με άγνωστο που φέρεται ως μεσολαβητής σε κάποια υπόθεση. Ο διάλογος μεταξύ τους γίνεται για να καθορισθεί ο τρόπος με τον οποίο θα καταβληθούν τα χρήματα. Σε τμήμα της συνομιλίας αναφέρεται και ο εξής διάλογος που σχετίζεται με τον αρχιμανδρίτη Γ.: «Ανακρίτρια: Λοιπόν γράψε... Λοιπόν, ... Μεσολαβητής: ..., Λοιπόν ... Τι όνομα είναι; Ανακρίτρια: Ε, ε, ... Γ.Π. (Στρεφόμενη προς τον αρχιμανδρίτη) Τι βγαίνει Ι.; Γ.Π.Ι., Γ. ... (τράπεζα)». Το απόσπασμα αυτό παίχτηκε και στην εκπομπή της 18.1.2005.

Στην εκπομπή της 2.2.2005 επαναλαμβάνεται ο ηχογραφημένος διάλογος μεσο-

λαβητή με σύζυγο εμπόρου ναρκωτικών σχετικά με τον τρόπο τον οποίο θα καταβληθούν τα χρήματα που προβλήθηκε στις 1.2.05 και ο διάλογος της ανακρίτριας (που προβλήθηκε και την προηγούμενη ημέρα) με άγνωστο που φέρεται ως μεσολαβητής σε κάποια υπόθεση. Ο διάλογος μεταξύ τους γίνεται για να καθορισθεί ο τρόπος με τον οποίο θα καταβληθούν τα χρήματα.

Στην εκπομπή της 3.2.2005 δημοσιοποιείται το θέμα με τις ερωτικές συνομιλίες Ιεραρχών και μεταδίδονται συνομιλίες ερωτικού περιεχομένου. Συγκεκριμένα ακούγεται απόσπασμα συνομιλίας ερωτικού περιεχομένου που αποδίδεται στον μητροπολίτη ... με νεαρό: «Μητροπολίτης ... σε νεαρό»: «Εγώ σε αγαπώ και σε θέλω... Αγάπη μου με έχεις ταλαιπωρήσει. Να μη χαθούμε... πολλές φορές θυμάμαι τις στιγμές που περάσαμε στο κρεβάτι και αυτό με ερεθίζει...». Έπειτα ακούγεται απόσπασμα από κασέτα πάλι με ξεκάθαρο σεξουαλικό περιεχόμενο, με ομιλούντα τον φερόμενο ως μητροπολίτη ... «... Έχεις ερεθιστεί τώρα; ... Να το κάνουμε όπως το καλοκαίρι». Ακολουθεί απόσπασμα συνομιλίας ερωτικού περιεχομένου των ίδιων προσώπων, μεταξύ των οποίων «... Το μινιτέ σου θα το κάνεις εδώ...». Και έπειτα απόσπασμα συνομιλίας του μητροπολίτη ... με ανώτατο δικαστή (αποδίδεται, κατά την εκπομπή, χωρίς να ονομάζεται, σε κάποιον εν ενεργεία ανώτατο δικαστή) στον οποίο ο μητροπολίτης αναφέρει τις γνωριμίες του με πολιτικούς (ακούγονται τα ονόματα των ... ..). Ο μητροπολίτης φέρεται να δηλώνει ότι τον πήρε τηλέφωνο ο τότε πρωθυπουργός για να τον ευχαριστήσει που βοήθησε στο να αρθούν οι αντιδράσεις του κόσμου σχετικά με την εγκατάσταση πυλώνων της ΔΕΗ στην περιοχή του Κρουονερίου.

Στην εκπομπή της 4.2.2005 προβάλλεται απόσπασμα δημοσίευσης στην εφημερίδα «Το Βήμα» με τίτλο «Για όλα φταίει ο έρωτας και όχι ο Γ.» στο οποίο η Η. δίνει συνέντευξη και προσπαθεί να αντικρούσει όσα τις καταλογίζονται με τα ρεπορτάζ των ΜΜΕ μέχρι την προαναφερόμενη ημερομηνία. Παράλληλα, ακούγεται και προβάλλεται σε επανάληψη απόσπασμα συνομιλίας της ανακρίτριας με άγνωστο που φέρεται ως μεσολαβητής σε κάποια υπόθεση το οποίο προβλήθηκε στις 1.2.05. Γίνεται ανακεφαλαίωση της εκπομπής της προηγούμενης ημέρας με παράλληλη εκπομπή των σχετικών αποσπασμάτων από τις ερωτικές συνομιλίες του μητροπολίτη ... με άγνωστο νεαρό. Ακολουθούν αποσπάσματα συνομιλίας ερωτικού περιεχομένου του ίδιου μητροπολίτη με νεαρό. Ακολουθεί επανάληψη από την εκπομπή της 3.2.05 του αποσπάσματος συνομιλίας του ίδιου μητροπολίτη με άγνωστο στον οποίο αναφέρει τις γνωριμίες του με πολιτικούς, καθώς και επανάληψη αποσπασμάτων συνομιλιών του ερωτικού περιεχομένου με άγνωστο νεαρό, που προβλήθηκαν κατά την διάρκεια της εκπομπής της 3.2.05. Τέλος, ακολουθούν αποσπάσματα συνομιλίας ερωτικού περιεχομένου του ίδιου μητροπολίτη με νεαρό.

Στην εκπομπή της 7.2.2005 επαναλαμβάνονται αποσπάσματα των συνομιλιών ερωτικού περιεχομένου του ίδιου μητροπολίτη με νεαρό από προηγούμενες

εκπομπές (3.2.05 και 4.2.05).

Στην εκπομπή της 8.2.2005 προβάλλεται ηχογραφημένος διάλογος του ίδιου μητροπολίτη με ανώτατο δικαστικό για υπόθεση της εκκλησίας (μεταβίβαση κάποιας περιουσίας στην Εκκλησία) με σκοπό την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της Εκκλησίας, ενώ επαναλαμβάνονται και αποσπάσματα των συνομιλιών ερωτικού περιεχομένου του ίδιου μητροπολίτη με νεαρό από προηγούμενες εκπομπές (3.2.05 και 4.2.05). Προβάλλεται δε και άλλη συνομιλία ερωτικού περιεχομένου του ίδιου με νεαρό.

Στην εκπομπή της 9.2.2005 προβάλλεται κατ' επανάληψη ο διάλογος της ανακρίτριας που προβλήθηκε και στις 1.2.05 με άγνωστο, που φέρεται ως μεσολαβητής σε κάποια υπόθεση. Ο διάλογος μεταξύ τους γίνεται για να καθορισθεί ο τρόπος με τον οποίο θα καταβληθούν τα χρήματα.

Στην εκπομπή της 10.2.2005 παρουσιάζεται το θέμα του μητροπολίτη ... Το θέμα αυτό στηρίζεται σε μαρτυρίες (συνεντεύξεις με την δημοσιογράφο Ράνια Καρατζαφέρη, αποσπάσματα των οποίων προβάλλονται) ανθρώπων που είχαν σχέσεις με τον μητροπολίτη και συγκεκριμένα:

Α) ενός νεαρού ο οποίος ήθελε να γίνει καλόγερος και τελικά απομακρύνθηκε από την Εκκλησία επειδή (όπως ισχυρίζεται ο ίδιος) δεν ενέδωσε στις ερωτικές διαθέσεις του μητροπολίτη. Παρουσιάζεται και παράλληλα διαβάζεται η μηνυτήρια αναφορά που είχε καταθέσει εναντίον του μητροπολίτη, όπως και η αναφορά που έκανε στον αρχιεπίσκοπο.

Β) ενός ταγματάρχη του Ε.Σ. στον οποίο είχε απευθυνθεί ο μητροπολίτης για να τακτοποιήσει τις στρατιωτικές υποχρεώσεις του ανωτέρω νεαρού.

Γ) ενός ιερέα, πατέρα του ανωτέρω ταγματάρχη, ο οποίος είχε υποστεί διώξεις από τον μητροπολίτη γιατί (όπως ισχυρίζεται ο ίδιος) ο γιος του δεν τακτοποίησε το θέμα που του ζήτησε ο μητροπολίτης. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζεται επιστολή που είχε αποστείλει ο μητροπολίτης στον ιερέα με ταπεινωτικό για τον ιερέα περιεχόμενο και επιστολή του ιερέα προς τον αρχιεπίσκοπο με την οποία ο ιερέας έκανε γνωστό το ζήτημα στην Αρχιεπισκοπή.

Από όλα τα ανωτέρω προκύπτουν τα εξής σχετικά με τα επίμαχα θέματα:

Α) Σχετικά με την διαφθορά στο χώρο της δικαιοσύνης:

Η αυτούσια προβολή των στοιχείων σχετικά με κάθε συμμετέχοντα στο παραδικαστικό κύκλωμα (π.χ. με την ανακρίτρια Α.Η.) που φέρεται να οργανώνει έναντι αμοιβής (δωροδοκία) το κατά το δοκούν αποτέλεσμα δικαστικών αποφάσεων είναι απολύτως δικαιολογημένη λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων των δικαστικών λειτουργών, δηλαδή ζήτημα που προεχόντως άπτεται της λειτουργίας των θεσμών και υπόκειται σε κάθε περίπτωση σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Η δημοσιοποίηση στοιχείων που αποδεικνύουν τις ανωτέρω καταγγελίες ήταν απολύτως αναγκαία για την ενημέρωση της κοινής γνώμης και εξυπηρετούσε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον,

αυτό της πληροφόρησης των πολιτών για το ζήτημα της διαφθοράς στο χώρο της δικαιοσύνης. Η δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών ήταν άλλωστε απολύτως αναγκαία για την αξιοπιστία της δημοσιογραφικής έρευνας. Οι δε επαναλήψεις της προβολής των στοιχείων που αφορούν την κρίση του θεσμού της δικαιοσύνης είναι ανεκτές, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, λαμβανομένης υπόψη και της φύσης του τηλεοπτικού μέσου, που δικαιολογεί την κατά διαστήματα αναμετάδοση των ειδήσεων, του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος, που αποδεικνύεται και από την παράλληλη ενασχόληση όλων των μέσων ενημέρωσης και του έντυπου τύπου με το θέμα των κρινόμενων αποκαλύψεων, καθώς και του γεγονότος ότι οι καταγγελλόμενοι εξακολουθούσαν να ασκούν τα καθήκοντά τους. Η επανάληψη της προβολής αυτών δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας (λαμβάνομένου υπόψη και του στοιχείου της συνυφασμένης με το ρόλο του δημοσιογράφου υπερβολής) στο μέτρο που εξυπηρετεί αποκλειστικά τους σκοπούς της πληροφόρησης για θέματα που ανάγονται στην άσκηση των καθηκόντων δημοσίων προσώπων (όπως των δικαστικών λειτουργιών) που σε κάθε περίπτωση υπόκεινται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική.

Β) Σχετικά με τη σκανδαλώδη συμπεριφορά ιεραρχών:

Η αυτούσια προβολή στοιχείων που σχετίζονται με σκανδαλώδεις συμπεριφορές μητροπολιτών ερωτικού ιδίως περιεχομένου, είναι απολύτως δικαιολογημένη λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος για τα προβληθέντα. Εν προκειμένω, το θέμα είναι δημοσίου ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι αφορά δημόσια πρόσωπα κατά την έννοια του ν. 2472/1997, καθώς ένας μητροπολίτης μισθοδοτείται από το Κράτος και ασκεί δημόσια εξουσία, προβαίνοντας σε πράξεις δημοσίου χαρακτήρα, η δε συμπεριφορά του υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική, όχι μόνο ως προς τα ζητήματα της δημόσιας διαχείρισης των εκκλησιαστικών πραγμάτων, αλλά και ως προς τα ζητήματα ηθικής φύσεως, στο μέτρο που σχετίζονται αδιαχώριστα με το λειτούργημα και τη δημόσια δράση του. Οι ιδιαίτερες περιστάσεις της ιδιωτικής του ζωής επηρεάζουν προφανώς την άσκηση του λειτουργήματός του, στο μέτρο που παραβιάζουν ευθέως τους ιερούς κανόνες (η ισχύς των οποίων αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα, άρθρο 3). Για τους λόγους αυτούς είναι απολύτως αναγκαία και δικαιολογημένη η αυτούσια προβολή των επίμαχων ηχητικών στοιχείων που καλύπτουν πράξεις και εκδηλώσεις μητροπολίτη, οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο και τον χρόνο που γίνονται (ακόμα δηλαδή και αν δεν γίνονται σε δημόσιο χώρο), δεν καλύπτονται από την ιδιαίτερη προστασία της προσωπικής ζωής.

Η επανειλημμένη προβολή όμως των ιδίων αποσπασμάτων - ηχητικών στοιχείων σκανδαλώδους συμπεριφοράς στις επίμαχες εκπομπές, τόσο στα πλαίσια της ίδιας εκπομπής αλλά και συνεχώς σε τέσσερις τουλάχιστον εκπομπές, ήτοι της 3.2. 2005, 4.2.2005, 7.2.2005 και 8.2.2005, πέραν του ότι παραβιάζει την αρχή της

αναλογικότητας, δεν μπορεί να νοηθεί ότι γίνεται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, αλλά υποκρύπτει προσπάθεια πρόκλησης σκανδάλου για άλλο σκοπό πλην εκείνου της δημοσιογραφικής έρευνας και δημοσιογραφικής ενημέρωσης (όπου εμπεριέχεται προεχόντως ο σκοπός της τηλεθέασης). Αποτέλεσμα της συνεχούς και επανειλημμένης αυτής προβολής, είναι η προσβολή της αξίας του ανθρώπου και οδηγεί σε εξευτελισμό και διαπόμπευση, δηλαδή σε κύρωση που βαίνει πέραν από τις ποινές που προβλέπονται από την έννομη τάξη και μάλιστα με πλήρη αγνόηση του ισχύοντος στο ποινικό δίκαιο τεκμηρίου αθωότητας. Συνεπώς, για την παραπάνω παράβαση των διατάξεων του ν. 2472/1997 πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις στον τηλεοπτικό σταθμό και στον δημοσιογράφο που παρουσίασε τις εκπομπές.

Επειδή η Αρχή, με βάση το άρθρο 21 του ν. 2472/1997 «*επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα α) ... β) πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές, γ) ... δ) ... ε) ...*».

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Κρίνει ότι δεν στοιχειοθετείται παραβίαση του ν. 2472/1997 από τον δημοσιογράφο Σ. Βορίνα για τη δημοσιογραφική έρευνα με θέμα το παραδικαστικό κύκλωμα, που παρουσιάστηκε σε σειρά εκπομπών του τηλεοπτικού σταθμού «Extra Channel 3».

2) Κρίνει ότι οι επανειλημμένες αναφορές με θέμα το παραδικαστικό κύκλωμα, που παρουσιάστηκε σε σειρά εκπομπών του τηλεοπτικού σταθμού «Extra Channel 3», δεν στοιχειοθετούν παραβίαση του ν. 2472/1997 από την ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «ΕΞΤΡΑ ΚΟΜΜΙΟΥΝΙΚΕΪΣΟΝ ΤΕΧΝΟΛΟΤΖΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ».

3) Επιβάλλει στην Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «ΕΞΤΡΑ ΚΟΜΜΙΟΥΝΙΚΕΪΣΟΝ ΤΕΧΝΟΛΟΤΖΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού «Extra Channel 3», πρόστιμο ύψους 90.000 ευρώ για την αντίθετη στον ν. 2472/1997 κατ' επανάληψη, μη αναγκαία για την επίτευξη του δημοσιογραφικού ελέγχου και κατά μη νόμιμη μεταβολή του σκοπού αυτού, επεξεργασία με τη μορφή τηλεοπτικής εκπομπής ηχογραφημένων συνομιλιών, ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (ερωτικού περιεχομένου) μητροπολίτη με άγνωστο πρόσωπο, κατά τις εκπομπές «Εκ-κεντρικό Δελτίο» των ημερομηνιών 3.2.2005, 4.2. 2005, 7.2.2005 και 8.2.2005.

4) Επιβάλλει στον δημοσιογράφο Σ. Καρατζαφέρη πρόστιμο ύψους 70.000 ευρώ για την αντίθετη στον ν. 2472/1997 κατ' επανάληψη, μη αναγκαία για την

επίτευξη του δημοσιογραφικού ελέγχου και κατά μη νόμιμη μεταβολή του σκοπού αυτού, επεξεργασία με τη μορφή τηλεοπτικής εκπομπής ηχογραφημένων συνομιλιών, ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (ερωτικού περιεχομένου) μητροπολίτη με άγνωστο πρόσωπο, κατά τις εκπομπές «Εκ-κεντρικό Δελτίο» των ημερομηνιών 3.2. 2005, 4.2.2005, 7.2.2005 και 8.2.2005.

ΑΠΔΠΧ 26/2005

(Υπόθεση Γιοσάκη)

(Σύνθεση: ίδια με την ανωτέρω. Στο κείμενο της απόφασης επαναλαμβάνεται εν μέρει η μείζον πρόταση του συλλογισμού της Αρχής και για αυτό στο παρόν παρατίθενται μόνον οι σκέψεις που διαφοροποιούν την παρούσα απόφαση από τις ανωτέρω ΑΠΔΠΧ 24/2005 και 25/2005. Σχολιασμός και των τριών αποφάσεων στη σελ. 194).

Η Αρχή, εξέτασε τις (με αριθμ. πρωτ. 172/17.1.2005 και 200/19.1.2005) προσφυγές του Αρχιμανδρίτη Ι.-Π. Γ. σχετικά με τις εκπομπές «Εκ-κεντρικό Δελτίο» του δημοσιογράφου Σ. Καρατζαφέρη που προβλήθηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό «Extra Channel 3» κατά τις ημερομηνίες 4, 5, 6, 7, 11 και 18 Ιανουαρίου 2005 [και συνεξέτασε με τις ανωτέρω, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της την νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εκπομπές περισσότερων ημερομηνιών του προαναφερόμενου τηλεοπτικού σταθμού, όπως και του τηλεοπτικού σταθμού «ALTER» για τις οποίες εξέδωσε τις με αριθμ. 25 και 24/2005 αποφάσεις αντίστοιχα].

Ο Αρχιμανδρίτης Ι.-Π. Γ. με τις ως άνω καταγγελίες του προσφεύγει στην Αρχή συγκεκριμένα κατά της Α.Ε. «EXTRA KOMMOYNIKEΪΣON TEXNOΛOΤZI ANΩNYMH ETAIPPIA THΛEOPASHΣ», του Γεράσιμου Γιομπαζολιά, διευθυντή του τηλεοπτικού σταθμού «Extra 3», του δημοσιογράφου Σ. Καρατζαφέρη παρουσιαστή του «Εκ-Κεντρικού Δελτίου», του δημοσιογράφου Σ. Βορίνα, ο οποίος έκανε το δημοσιογραφικό ρεπορτάζ σχετικά με το σκάνδαλο που του αποδίδεται, και κατά των Ηλία Γεωργουλέα, Γεωργίου Δημητρόπουλου, Βασιλείου Παρτσάφα, Παναγιώτη Καλαντζή (με τις ιδιότητες προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου, αντιπροέδρου Δ.Σ., και μελών Δ.Σ αντίστοιχα). Υποστηρίζει – με την υπ' αριθμ. 172/ 17.1.2005 προσφυγή του – ότι στις εκπομπές «Εκ-κεντρικό Δελτίο» του δημοσιογράφου Σ. Καρατζαφέρη που μεταδόθηκαν στις ημερομηνίες 4, 5, 6, 7 και 11 Ιαν. 2005 ειπώθηκαν για αυτόν από τους παρισταμένους τα εξής: «... ο παπάς είναι ο ταμίας δικαστικού κυκλώματος που λυμαίνεται τα Δικαστήρια... αυτός είναι ο Αρχιμανδρίτης Ι.-Π. Γ. ... διατηρεί τον υπ' αριθμ. ... λογαριασμό στην ... Τράπεζα απέναντι από τα Δικαστήρια της Ευελπίδων. Εκεί θα δείτε, του καταθέτουν χρήματα οι μεγαλέμποροι ναρκωτικών που αποφυλακίζει... Να ανοίξει ο λογαριασμός του για να μάθετε όλη την

αλήθεια... Εδώ έχω τα εξτρέ του λογαριασμού του, βέβαια ο παπάς θα ισχυριστεί ότι τα λεφτά στο λογαριασμό του προέρχονται από δωρεές... Σε παρακαλώ Γ. κάνε μου μήνυση εδώ και τώρα αν μπορείς, αν έχεις τα κότσια... Ήδη ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο κ. Σανιδάς, έχει αρχίσει προκαταρκτική εξέταση για το όλο θέμα... Ξημεροβραδιαζότανε στο Εφετείο της Αθήνας, τακτικός θαμώνας και δεν βρέθηκε ένας δικαστής να πει τι δουλειά έχει αυτός ο ιερωμένος εδώ μέσα... Ο “κωλόπαπας” για τον οποίο μιλάει στη κασέτα η Δικαστίνα, η ανακρίτρια, είναι αυτός ο Γ. ... Ο παπάς για τον οποίο λέμε, είναι κληρικός, Αρχιμανδρίτης εν ενεργεία στην Μητρόπολη ... και έχει και λογαριασμό απέναντι από την Ευελπίδων στην ... Τράπεζα για να μην κουράζεται...». Στο δε απόσπασμα ηχογραφημένης συνομιλίας που προβλήθηκε ακούστηκε φωνή γυναίκας, που αποδίδεται στη Δικαστή, να λέει, σύμφωνα με την καταγγελία, «να πάτε τα λεφτά στο γραφείο του “Κ” ή να τα δώσετε στον κωλόπαπα» ή «να καταθέσετε τα χρήματα στο λογαριασμό του παπά», που φέρεται να είναι ο προσφεύγων. Υποστηρίζει, ακόμη, – με την υπ’ αριθμ. 200/19.1.2005 προσφυγή του – ότι στην εκπομπή «Εκ-κεντρικό Δελτίο» του δημοσιογράφου Σ. Καρατζαφέρη, της 18 Ιαν. 2005 ειπώθηκαν για αυτόν από τους παρισταμένους τα εξής: «... τα χρήματα που έχουν κατατεθεί στο λογαριασμό του Γ. στην ... Τράπεζα προέρχονται από έμπορο ναρκωτικών. Να ανοίξει ο λογαριασμός του για να δείτε το όνομα του καταθέτη ... Πώς κατόρθωσε ο Γ. και έγινε τόσο σύντομα Επίσκοπος; Πλεύρισε το Δεσπότη του στην αρχή, τον Μητροπολίτη ..., για τον οποίο έχουμε πολλές κασέτες και σκεφτόμαστε αν θα τις παίξουμε ή όχι, τον στήριξε ο Γ. στις δύσκολες στιγμές του και μετά για άγνωστο λόγο στράφηκε εναντίον του. ... Πώς είναι δυνατόν ο Γ. να κερδίσει όλες τις αγωγές του; Ελέγξτε όλες τις αποφάσεις του, παρακολουθείστε την έκβασή τους και θα δείτε ποιού από τους δικαστές είναι στο κύκλωμα. ... Θα ακούσετε μία συγκλονιστική και αποκαλυπτική συνομιλία μεταξύ του Αρχιμανδρίτη Γ. και της Ανακρίτριας της κυρίας Η. και θα δείτε ότι στο προσωπικό λογαριασμό του Γ. καταθέτει χρήματα ο έμπορος ναρκωτικών που αποφυλακίζει η συγκεκριμένη Ανακρίτρια. Ζητάει η Ανακρίτρια από τη γυναίκα του εμπόρου ναρκωτικών που θα αποφυλακιστεί τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και τα χρήματα αυτά κατατίθενται στον λογαριασμό του Γ. Βλέπετε λοιπόν τη διαφθορά». Η εκπομπή έχει τίτλο: «Η αποκαλυπτική συνομιλία του Αρχιμανδρίτη και της Ανακρίτριας», «Η αγωγή του Αρχιμανδρίτη και η συνομιλία της ντροπής». Σύμφωνα πάντα με όσα υποστηρίζει ο προσφεύγων: «Παρουσίασαν δε, πολλές φορές, αποκάλυπτα, τον αριθμό του τραπεζικού λογαριασμού, που διατηρώ σε υποκατάστημα της ... Τράπεζας (...), καθώς και ένα δήθεν εξτρέ, ισχυριζόμενοι, ανερυθρίαστα, ότι στο λογαριασμό αυτό μου καταθέτουν, τάχα, κακοποιιά στοιχεία, χρήματα, και δη έμποροι ναρκωτικών, τους οποίους με δήθεν παρεμβάσεις μου στον χώρο της δικαιοσύνης, αποφυλακίζω...».

Από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που προσκομίστηκε και την εν γένει συζήτηση της υπόθεσης αποδείχτηκαν τα παρακάτω πραγματικά περιστατικά:

(...)

Από τις κασέτες των επίμαχων, κατά την από 17.1.2005 προσφυγή, εκπομπών των ημερομηνιών της 4, 5, 6, 7, και 11 Ιαν. 2005, που προσκομίστηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό «Extra Channel 3» διαπιστώθηκε ότι ειπώθηκαν οι φράσεις που επισημαίνει ο προσφεύγων, όχι ως ενιαίο κείμενο αλλά αποσπασματικά στις εκπομπές των ανωτέρω ημερομηνιών, συρραφή των οποίων λίγο - πολύ αποτελεί το απομαγνητοφωνημένο κείμενο που προσάγει ο προσφεύγων. Επισημαίνεται ότι οι επίμαχες εκπομπές δεν περιορίζονται στο σκάνδαλο με τον προσφεύγοντα, αλλά έχουν ποικίλη ύλη με θέματα όπως ανασχηματισμός, ποιος αναλαμβάνει υπερυπουργός, το όχι του Βουλγαράκη, 17 Ν, σενάρια τρομοκρατίας, νοσοκομεία λοιμώξεων, ΙΚΑ, φρουτάκια, τσουνάμι, απόβαση Τούρκων στα Ίμια, όλη η αλήθεια για την απάτη του χρηματιστηρίου - υπόθεση Μ. κα. Σχετικά με το επίμαχο θέμα «εμπόριο δικαστικών αποφάσεων» ή «σκάνδαλο με γλώσσα τρούμπας» ή «10 εκ. για καρκίνο και αθώωση» αφιερώθηκε μικρό μέρος αυτών.

Συγκεκριμένα, ο δημοσιογράφος Σ. Βορίνας έχει κάνει δημοσιογραφική έρευνα για ένα σκάνδαλο με παραδικαστικό κύκλωμα στο οποίο φέρεται να εμπλέκεται και ο προσφεύγων Αρχιμανδρίτης Γ. Τις σχετικές με το θέμα κασέτες με ηχογραφημένες συνομιλίες ο εν λόγω δημοσιογράφος δηλώνει ότι έχει ήδη δώσει στις αρμόδιες δικαστικές αρχές και διεξάγεται έρευνα από τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Στις επίμαχες εκπομπές εντοπίζονται τα εξής κρίσιμα από τη σκοπιά της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος:

Στην εκπομπή της 4.1.2005 ο κ. Σ. Βορίνας αποκαλύπτει το φερόμενο ως σκάνδαλο λέγοντας, παρά την ρητή αντίρρηση του παρουσιαστή της εκπομπής Σ. Καρατζαφέρη και του παριστάμενου Διευθυντή του καναλιού, και τα ονόματα των εμπλεκομένων και συγκεκριμένα της ανακρίτριας Η. και του αρχιμανδρίτη Ι. Π. Γ. Ο κ. Σ. Βορίνας αποκαλύπτει ότι «πρόκειται για ένα κύκλωμα με 3 δικαστές, 5 μεγαλοδικηγόρους του Κολωνακίου και έναν παπά που έναντι αμοιβής στήνουν αποφάσεις και αποφυλακίζουν εμπόρους ναρκωτικών», «Ο παπάς είναι Αρχιμανδρίτης, ονομάζεται Π.Ι.Γ., έχει λογαριασμό στην ... Τράπεζα απέναντι από την Ευελπίδων». Προβάλλεται δε απόσπασμα από μαγνητοφωνημένη συνομιλία, η φωνή της γυναίκας που ακούγεται «αν στραβώσει η δουλειά του, θα πάρει τα λεφτά του πίσω στο ακέραιο», «... θα βάλω και τον παπά...» αποδίδεται στην προμνησθείσα ανακρίτρια, της οποίας το όνομα αποκαλύπτεται από τον δημοσιογράφο Σ. Βορίνα

Στην επίμαχη εκπομπή της 5.1.2005, μεταξύ πολλών άλλων θεμάτων, τέθηκε το θέμα του δικαστικού κυκλώματος, πώς χρηματίζονται και αποφυλακίζουν ή

αθώνουν κακοποιούς, και παίχτηκαν αποσπάσματα από τηλεφωνικές συνομιλίες της εμπλεκόμενης δικαστού. Φέρεται τίτλος: «Να πας τα λεφτά στον κωλόπαπα». Ακούγεται η εξής στιχομυθία: Δικαστής: «Θα τους βγάλουν ρε δεν υπάρχει περίπτωση. Έχουμε άνθρωπο κλειδί. ... αφού είναι ξεφτιλισμένοι αυτοί στα λεφτά... Θα τους βγάλουμε, έχουμε το Συμβούλιο δικό μας...», «... Ρε συ, τι είναι 6.000 ευρώ; Με 2 εκατομ. Θα βγει ένας άνθρωπος από το Εφετείο, πότε; Τι το πέρασαν; ... Πάρ' τους 6.000 ευρώ για τον ένα. Τι το πέρασαν; Πώς θα βγει έτσι; Ποιος θα πάρει ρε τα δύο εκατ., ο Εισαγγελέας; Το Συμβούλιο, ο Πρόεδρος, ο Εισηγητής...», «Αύριο το πρωί φέρτε τα χρήματα... ή στο γραφείο του – μπιπ – θα τα πας ή στον κωλόπαπα θα τα πας». Ο Σ. Βορίνας αναφέρει ότι εκεί έχει εξτρέ του αριθμού λογαριασμού ... (του Γ.), το οποίο νούμερο το δίδει η ίδια η ανακρίτρια στους ενδιαφερόμενους - έμπορους ναρκωτικών και όπου έχουν καταθέσει αυτοί χρήματα για την αποφυλάκισή τους.

(...)

Στην επίμαχη εκπομπή της 18.1.2005, μεταξύ άλλων θεμάτων, προαναγγέλθηκε «σε λίγο: η αποκαλυπτική συνομιλία της ανακρίτριας με τον αρχιμανδρίτη και ο λογαριασμός του λαδώματος» και τίθεται το θέμα «Η αγωγή του αρχιμανδρίτη και η συνομιλία της ντροπής». Ακούγεται απόσπασμα συνομιλίας συζύγου κατηγορουμένου με την ανακρίτρια και φέρεται ότι δικαστής, εν ενεργεία, όπως διευκρινίζεται από τους παριστάμενους, ζητά από σύζυγο κατηγορουμένου για εμπόριο ναρκωτικών 30.000 ευρώ για να μην τον προφυλακίσει. Ο Σ. Βορίνας σχολιάζει ότι πρόκειται για παραδικαστικό κύκλωμα, όπου εμπλέκονται και αστυνομικοί, που δίνουν πλαστά χαρτιά και γιατροί και αρχιμανδρίτες... Ο Αρχιμανδρίτης δε Γ. παρ' ολίγον θα είχε μεγάλη θέση στην Αρχιεπισκοπή. Φέρεται τίτλος «Νέες συγκλονιστικές αποκαλύψεις και η αγωγή εναντίον μας». Δείχνεται η από 17.1.2005 αγωγή του Αρχιμανδρίτη Γ. που υπογράφουν οι Δικηγόροι Ν. Εμμανουηλίδης και Μ. Βραχά, με την οποία ζητά ο Αρχιμανδρίτης αποζημίωση 3.000.000 ευρώ από το κανάλι για την ηθική βλάβη που υπέστη από την διάδοση κατά τις επίμαχες εκπομπές των 4,5,6,7 και 11 Ιαν. 2005 γεγονότων ψευδών και δυσφημιστικών για αυτόν και από την ανακοίνωση του τραπεζικού του λογαριασμού κατά παράβαση του τραπεζικού απορρήτου και την αποκατάστασή του με την δημοσίευση της εκδοθησομένης απόφασης. Προβάλλεται απόσπασμα συνομιλίας της ανακρίτριας με τον μεσολαβητή, πρόκειται για ομιλία για χρήματα. Φέρεται ότι στο γραφείο της ανακρίτριας είναι παρών και ο Αρχιμανδρίτης Γ. Ακούγεται συγκεκριμένα: «Ανακρίτρια: Κάτσε να σου δώσω τον αριθμό λογαριασμού του Ι. (στρεφόμενη προς τον Αρχιμανδρίτη Ι.Γ.) Δώσε μου τον αριθμό λογαριασμού σου, της ... Είσαι καλά μωρέ; Μη χειρότερα... μη με τρελαίνεται (Προς τον μεσολαβητή) όμως από σένα έτσι; Μεσολαβητής: Ναι παιδί μου ναι. Ανακρίτρια: Μην έχουμε ιστορία με τον – μπιπ –. Μεσολαβητής:

Πρόσεχε. Δεν μαθαίνει τίποτα από μένα. Πρόσεχε, μην μάθει από εσάς τίποτα. Ανακρίτρια: όχι, όχι, μήπως το πει ο – μπιπ – Μεσολαβητής: περίμενε, περίμενε. Ανακρίτρια: Γράφε, δεν μιλάω. Γράφε σου λέω. Δεν μπορώ να μιλήσω από εδώ που είμαι. Γράφε, γράφε. Μεσολαβητής: έλα, πες μου. Ανακρίτρια: Γράφε, γράφε ... (Αρχιμανδρίτης: ...) Ανακρίτρια: συγνώμη ... Μεσολαβητής: Περίμενε, περίμενε Ανακρίτρια (προς τον Αρχιμανδρίτη): Για δώστο μου πάλι. Με συγχωρείτε. Μεσολαβητής: έλα πες μου Ανακρίτρια: λοιπόν γράψε. Λοιπόν ... Μεσολαβητής: ... Λοιπόν ... Τι όνομα είναι; Ανακρίτρια: ε..ε..ε. Γ. Π. (στρεφόμενη προς τον Αρχιμανδρίτη) Τι όνομα βγαίνει Ι.; Γ. Π. Γ. Π.-Ι.Γ. ...» και δείχνεται στην κάμερα το εξτρέ «Αντίγραφο Γραμματίου Είσπραξης» του λογαριασμού του Αρχιμανδρίτη στην ... Και σχολιάζεται ότι «μπορεί να πεί ότι είναι από δωρεές. Καλούμε τις αρμόδιες αρχές να ανοίξουν λογαριασμούς». Ο Σ. Βορίνας ισχυρίζεται ότι ο καταθέτης είναι έμπορος ναρκωτικών και λέει «Πάρτε όλες τις αποφάσεις του Γ. Ποιοι τις δίκασαν; Γιατί δεν έφευγε η ανακρίτρια από τις υποθέσεις ναρκωτικών. Ο Γ. τηλεφωνούσε...» ακούγεται άλλο απόσπασμα συνομιλίας της ανακρίτριας με την σύζυγο κατηγορουμένου «... Ανακρίτρια: Τελείωσε. Άμα τα μετρήσατε δύο φορές. Σύζυγος κατηγορουμένου: Δεν υπάρχει πρόβλημα. Είναι 30.000 ευρώ. Ανακρίτρια: τελείωσε, τελείωσε, τελείωσε. Μην σε απασχολεί τίποτα». Ανακρίτρια: «... Κάτσε να σου δώσω τον αριθμό του λογαριασμού του Ι. ...» και σχολιάζεται από τον παρουσιαστή Σ. Καρατζαφέρη: «30.000 ευρώ για να μην προφυλακιστεί ο σύζυγος ... στο λογαριασμό Γ.» και δείχνεται το εξτρέ του λογαριασμού.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στις επίμαχες εκπομπές των ημερομηνιών 4, 5, 6, 7 και 11 και 18 Ιαν. 2005 με βάση τις προσκομισθείσες κασέτες δεν ακούστηκε κανένα ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο. Καταγγέλθηκε ότι υφίσταται ένα σκάνδαλο με κύκλωμα στο οποίο εμπλέκονται 3 δικαστές (αναφέρθηκε στην εκπομπή της 4.1.2005 από τον δημοσιογράφο Σ. Βορίνα το όνομα της ανακρίτριας Η.), 5 μεγαλοδικηγόροι του Κολωνακίου και ένας Αρχιμανδρίτης (αναφέρθηκε στην εκπομπή της 4.1.2005 από τον δημοσιογράφο Σ. Βορίνα το όνομα του Αρχιμανδρίτη Ι.Π.Γ.), οι οποίοι, κατά την εκπομπή, εμπλεκόμενοι εμπορεύονται δικαστικές αποφάσεις και έναντι αμοιβής αποφυλακίζουν εμπόρους ναρκωτικών. Προβάλλονται αποσπάσματα ηχογραφημένης φωνής γυναίκας, αποδίδοντας σε αυτήν ότι διαπραγματεύεται και μεθοδεύει με τον όποιο συνομιλητή της την παράνομη αυτή αμοιβή. Από τις ίδιες τις κασέτες, όπως επεξεργασμένες προβάλλονται, αποσπάσματα, φράσεις, – μπιπ – κ.λπ. δεν είναι δυνατή η πλήρης κατανόηση του περιεχομένου της συνομιλίας, αλλά προσδίδονται οι προαναφερόμενες κατηγορίες από τον κ. Σ. Βορίνα που έκανε την δημοσιογραφική έρευνα και έχει βγάλει και δημοσιοποιεί τα συμπεράσματά του.

Λαμβανομένων υπόψη των κασετών στις οποίες αναφέρεται η καταγγελία του Αρχιμανδρίτη, πέραν της κατηγορίας ότι εμπλέκεται ο καταγγέλλων στο κύκλωμα

(εκπομπή της 4.1.2005) μεταδόθηκε η πληροφορία ότι ο εμπλεκόμενος Αρχιμανδρίτης έχει τον υπ' αριθμ. ... λογαριασμό στην ... Τράπεζα απέναντι από την Ευελπίδων, πληροφορία που αποτελεί απλό προσωπικό δεδομένο και όχι ευαίσθητο, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Στην εκπομπή της 18.1.2005 προβλήθηκαν αποσπάσματα τηλεφωνικής συνομιλίας της ανακρίτριας που λέει το λογαριασμό του προσφεύγοντος στην ... Τράπεζα στον συνομιλητή της - μεσολαβητή, μάλιστα φέρεται ότι στην τηλεφωνική αυτή συνομιλία ο προσφεύγων ήταν παρών και διορθώνει την ανακρίτρια όταν αυτή λέει στον συνομιλητή της (μεσολαβητή) τον αριθμό λογαριασμού του προσφεύγοντος και δείχνεται το επίμαχο εξτρέ «... Αντίγραφο Γραμματίου Είσπραξης». Σημειώνεται ότι στις επόμενες εκπομπές κλιμακώνονται οι αποκαλύψεις για το εκκλησιαστικό - παραδικαστικό κύκλωμα και προβάλλονται και «ροζ κασέτες» με συνομιλίες του Μητροπολίτη ... με άγνωστο νεαρό με ερωτικό περιεχόμενο (βλ. σχετικά υπ' αριθμ. 25/2005 απόφαση της Αρχής).

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η αυτούσια προβολή των στοιχείων σχετικά με την όποια συμμετοχή του Αρχιμανδρίτη Ι.-Π.Γ. σε παραδικαστικό κύκλωμα (με την ανακρίτρια κα Α.Η.) που φέρεται να οργανώνει έναντι αμοιβής (δωροδοκία) το κατά το δοκούν αποτέλεσμα δικαστικών αποφάσεων είναι απολύτως αναγκαία και δικαιολογημένη λόγω του έντονου δημοσίου ενδιαφέροντος σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων των δικαστικών λειτουργών, δηλαδή ζήτημα που προεχόντως άπτεται της λειτουργίας των θεσμών και υπόκειται σε κάθε περίπτωση σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Στο μέτρο αυτό η δημοσιοποίηση του ονόματος και του επίμαχου λογαριασμού του προσφεύγοντος μέσω του οποίου φέρεται ότι γινόταν δωροδοκία, ακόμα και η επίδειξη του αποκόμματος συναλλαγής του λογαριασμού του προσφεύγοντος, ήταν αναγκαίο επακόλουθο προς απόδειξη των ανωτέρω καταγγελιών και απολύτως αναγκαία προς ικανοποίηση του υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος της πληροφόρησης των πολιτών για το ζήτημα της διαφθοράς στο χώρο της δικαιοσύνης. Η δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος, όπως αυτή έγινε, ήταν, άλλωστε, απολύτως αναγκαία για την αξιοπιστία της δημοσιογραφικής έρευνας, κατά την οποία στον εν λόγω λογαριασμό κατέθεταν χρήματα έμποροι ναρκωτικών για την αποφυλάκισή τους. Επισημαίνεται δε ότι το ζήτημα που ανέκυψε μετά τις παραπάνω αποκαλύψεις τυγχάνει ήδη δικαστικής διερεύνησης σε σχέση με το παραδικαστικό κύκλωμα που ήλθε στο φως της δημοσιότητας και παραμένει φλέγον ζήτημα της επικαιρότητας, στα πλαίσια δε της έρευνας αυτής θα εξετασθεί αν υπάρχει ο λογαριασμός του προσφεύγοντος, το περιεχόμενό του και η σχέση του με τις αποδιδόμενες σε δικαστές αξιόποινες πράξεις. Η αξία της δημοσιογραφικής έρευνας στον τομέα αυτό πρέπει να τονιστεί, καθώς οι αποκαλύψεις σχετικά με επίορκους δικαστές εισέφεραν ήδη στην κάθαρση στον χώρο της δικαιοσύνης με

διώξεις των εμπλεκόμενων δικαστών.

Επομένως, η επεξεργασία από τους καταγγελλόμενους των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος, και του ονόματος και του αριθμού του τραπεζικού του λογαριασμού δεν αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/1997 και οι κρινόμενες καταγγελίες πρέπει να απορριφθούν.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει τις παραπάνω προσφυγές του Αρχιμανδρίτη Ι.-Π. Γ.

Σημείωση

Με τις δημοσιευόμενες τρεις αποφάσεις, η Αρχή αποφαινεται κυριαρχικά (αλλά όχι τελειωτικά, καθώς αυτός ο ρόλος επιφυλάσσεται για το ΣτΕ, εφόσον οι έχοντες έννομο συμφέρον προσφύγουν στο ανώτατο ακυρωτικό) για ορισμένα μείζονα θέματα του δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων, όπως η έκταση της αρμοδιότητάς της σε σχέση με εκείνη του ΕΣΡ και, συνακόλουθα, η επίδραση της αρχής non bis in idem στις κυρωτικές αποφάσεις των δύο αρχών (1), η έννοια του αρχείου δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (2), η έννοια των δημοσίων προσώπων (3), η αρχή της αναλογικότητας και η προσαρμοσμένη προς τη φύση του τηλεοπτικού μέσου εφαρμογή της (4).

1. Η ΑΠΔΠΧ οριοθετεί το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την προστασία δεδομένων στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα σε σχέση με τις αρμοδιότητες του ΕΣΡ. Ενώ χαρακτηρίζει την σχέση αυτή «συναρμοδιότητα», επισημαίνει ως κριτήριο διαφοροποίησης την *αναρμοδιότητα* του ΕΣΡ να διαπιστώσει την ύπαρξη αρχείου προσωπικών δεδομένων. Γενικά, η αρμοδιότητα της ΑΠΔΠΧ (και) στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα είναι εκείνη της προστασίας από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 15 § 2 εδ. β' Σ, ο έλεγχος της ραδιοτηλεόρασης υπάγεται στην *αποκλειστική* αρμοδιότητα του ΕΣΡ. Κατά τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι με αυτήν περιορίζεται η αρμοδιότητα της ΑΠΔΠΧ για την προστασία δεδομένων στη ραδιοτηλεόραση, καθώς κατισχύει ο ειδικότερος αποκλεισμός υπέρ του ΕΣΡ¹. Η αρχή της ειδικότητας (*lex specialis derogat legi generali*), όμως, δεν αρκεί από μόνη της για τον καθορισμό των ορίων των αρμοδιοτήτων των ανεξάρτητων αρχών, καθώς με εφαρμογή της αρχής αυτής θα μπορούσαμε να καταλήξουμε σε δύο αντίθετα ισόκυρα συμπεράσματα: «η προστασία προσωπικών δεδομένων εφαρμόζεται και στο ειδικό πεδίο της ραδιοτηλεόρασης» (άρα, αρμοδιότητα της ΑΠΔΠΧ) και «ο έλεγχος της ραδιοτηλεόρασης αφορά και το ειδικό θέμα του σεβασμού προσωπικών δεδομένων» (άρα, αρμοδιότητα του ΕΣΡ). Γι' αυτό θα

1. Χ. Ανθόπουλος, Προστασία προσωπικών δεδομένων και ελευθερία της πληροφόρησης, ΔτΑ Νο 22/2004, σελ. 550. [Για το θέμα της οριοθέτησης της καθ' ύλην αρμοδιότητας των ανεξάρτητων αρχών βλ. Β. Σωτηρόπουλο, Η διαδικασία ενώπιον των ανεξάρτητων αρχών, Ειδικό Τεύχος ΕφΔημΔικ ΙΖ \(2004\), σελ. 84 επ.](#)

πρέπει να προκριθεί η ιστορική (και τελολογική) ερμηνεία του άρθρου 15 § 2 εδ. β' Σ, κατά την οποία η αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ αποσκοπεί σε συνταγματικό αποκλεισμό ελεγκτικών και κυρωτικών αρμοδιοτήτων του Υπουργού Τύπου στο ραδιοτηλεοπτικό πεδίο². Σύμφωνα με αυτήν την εκδοχή, δεν θίγεται η αρμοδιότητα της ΑΠΔΠΧ να επιβάλλει κυρώσεις για παραβίαση του ν. 2472/1997 στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα³.

Ειδικότερα, με την απόφαση 25/12.4.2005 (Υπόθεση Extra Channel 3 - Σ. Καρατζαφέρης), η ΑΠΔΠΧ επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο σε χρόνο μεταγενέστερο από την αντίστοιχη απόφαση ΕΣΡ 74/1.3.2005. Μολονότι η επιβολή δύο προστίμων (από την ΑΠΔΠΧ και το ΕΣΡ) για εκπομπή που προσβάλλει τον ιδιωτικό βίο και προβαίνει σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων έχει κριθεί από την ΣτΕ 3545/2002 Δ' Τμ.⁴, με αφαιρετική αιτιολογία, ότι δεν προσβάλλει την αρχή non bis in idem, η ΑΠΔΠΧ, ερχόμενη δεύτερη, αυτή τη φορά (μετά το ΕΣΡ), να επιβάλλει διοικητική κύρωση, επισημαίνει ότι, πάντως, το συνολικό ποσό των προστίμων (πρόστιμο ΕΣΡ: 250.000€ + πρόστιμα ΑΠΔΠΧ: 90.000 + 70.000 € = 410.000 €) δεν υπερβαίνει το plafond που καθορίζεται στη βαρύτερη από τις συρρέουσες κυρωτικές διατάξεις (500.000.000 δρχ. = 1.146.351,43 € > 410.000 €).

2. Με τις αποφάσεις αυτές, η ΑΠΔΠΧ για πρώτη φορά ερμηνεύει την έννοια του «αρχείου δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» κατά εναρμόνιση του ορισμού που περιέχεται στον ν. 2472/1997 προς το κοινοτικό δίκαιο, δηλαδή την Οδηγία 95/46/ΕΚ. Ενώ, σύμφωνα με το ν. 2472/1997, ως αρχείο ορίζεται ένα σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι επιδεχόμενα επεξεργασίας, κατά τον αντίστοιχο ορισμό της Οδηγίας, η έννοια γίνεται πιο ειδική, καθώς απαιτείται το σύνολο αυτό να είναι *διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά κριτήρια που εξασφαλίζουν την ευχέρεια στην πρόσβαση των δεδομένων*. Ενώ η απόκλιση αυτή του εθνικού νομοθέτη από την κοινοτική Οδηγία είναι ηθελημένη και αποσκοπούσα στην παροχή ευρύτερης προστασίας (καθώς ακόμα και μη διαρθρωμένα με ειδικά κριτήρια σύνολα εντάσσονται στην έννοια του αρχείου)⁵, η Αρχή προκρίνει, για πρώτη φορά στη νομολογία της⁶, την σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο ερμηνεία

---

2. Η «παρεμβολή» αυτή του Υπουργού που έθετε σε καθεστώς αμφισβήτησης την διοικητική ανεξαρτησία του ΕΣΡ είχε εντοπιστεί και από τη νομολογία του ΣτΕ και σε αυτήν αποδόθηκε εν μέρει η αιτία της θεσμικής αναποτελεσματικότητας της αρχής. Βλ. *N. Βαγιωνάκη*, Το ζήτημα της νομικής φύσης των πράξεων των ελληνικών ανεξάρτητων αρχών, ΕφΔημΔικ ΙΙ, 2002, σ. 465-466, 475-477. *A. Οικονόμου*, Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, Δέκα χρόνια νομικής ακροβασίας, ΤοΣ, 3-4/1999, σελ. 555 επ.

3. *X. Ανθόπουλος*, ό.π., σελ. 551.

4. ΔτΑ Νο 22/2004, σελ. 569 επ.

5. *A. Μήτρου*, Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Αθήνα - Κομοτηνή, 1999, σελ. 15.

6. Μέχρι τις σχολιαζόμενες αποφάσεις αυτές, η Αρχή ως αρχείο θεωρούσε αυτό που περιγράφεται από τον ορισμό του άρθρου 2ε ν. 2472/1997. Χωρίς, δηλαδή, για τη στοιχειοθέτησή του να απαιτείται

του, κατά τον ν. 2472/1997, αρχείου. Ωστόσο, κατ' αποτέλεσμα, το επίπεδο προστασίας δεν συρρικνώνεται, καθώς, με την ιδιαίτερα προσεκτική εφαρμογή της κοινοτικής έννοιας του «αρχείου», το οπτικοακουστικό υλικό που αποτέλεσε αντικείμενο των επίμαχων εκπομπών εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997. Η ένταξη των επίμαχων προσωπικών δεδομένων στις βιντεοκασέτες που οφείλει να τηρεί ο τηλεοπτικός σταθμός θεωρείται ότι κατατείνει στη δημιουργία ενός «έστω υποτυπώδους» αρχείου. Η προϋπόθεση της «με ειδικά κριτήρια της διάρθρωσής του» συνδέεται με την τελολογία του σχετικού ορισμού της Οδηγίας που είναι η επίτευξη, βάσει αυτών των κριτηρίων της ευχερούς πρόσβασης στα αρχειοθετημένα προσωπικά δεδομένα. Η Αρχή ταυτίζει δηλαδή, ορθά ad hoc, την ειδική διάρθρωση (μέσο) με την ευχέρεια πρόσβασης (σκοπός), η οποία μπορεί να επιτευχθεί με την «ανάγνωση» (= επεξεργασία) της βιντεοκασέτας μέσω ενός βιντεοσυστήματος. Συνεπώς, το *novum* που νομολογεί η Αρχή είναι η πρόσθετη προϋπόθεση της ύπαρξης όχι *αυστηρά τεχνικών* κριτηρίων ταξινόμησης των δεδομένων, ώστε να έχουμε αρχείο, αλλά, στην ουσία, η υφιστάμενη *προσβασιμότητα* σε αυτά τα προσωπικά δεδομένα. Γι' αυτό, καταλήγει στο ίδιο αποτέλεσμα με τις προηγούμενες αποφάσεις της, με τις οποίες ως αρχείο θεωρείτο απλώς το σύνολο προσωπικών δεδομένων που αποτελεί ή μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας. Με αυτήν την ερμηνεία, ο νομοθετικός ορισμός του αρχείου μπορεί να θεωρηθεί εναρμονισμένος προς τον υποδεικνυόμενο από την κοινοτική Οδηγία, παρόλη την φραστική απόκλιση που παρατηρείται *prima facie*.

3. Η Αρχή αποδίδει την ιδιότητα των *δημοσίων προσώπων* στους δικαστές και τους μητροπολίτες, έτσι ώστε να θεμελιώσει την ύπαρξη *έλλογου δημόσιου ενδιαφέροντος* για τις πληροφορίες που σχετίζονται με τον χρηματισμό των πρώτων και την ηθική συμπεριφορά των δεύτερων, στο μέτρο που αυτά σχετίζονται αδιαχώριστα με το λειτουργήμα και τη δημόσια δράση τους. Για τους ιεράρχες, το ενδιαφέρον εκτείνεται και στις πληροφορίες του ιδιωτικού τους βίου, καθώς αυτές κρίνεται ότι τελούν σε απόλυτη συνάρτηση με την άσκηση του λειτουργήματός τους. Με αυτή τη συλλογιστική, η Αρχή εκτοπίζει από το προστατευόμενο πεδίο του ιδιωτικού βίου την ερωτική ζωή των ιεραρχών, με το επιχείρημα ότι σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες και τον όρκο, στους οποίους οι ιεράρχες εκούσια υπήχθησαν,

---

η διάρθρωση των δεδομένων σύμφωνα με «ειδικά κριτήρια» που καθιστούν ευχερέστερη την πρόσβαση στα δεδομένα. Πιο χαρακτηριστικές από τις αποφάσεις αυτής της νομολογίας είναι οι: ΑΠΔΠΧ 44/ 2004 (σύνολο φωτογραφιών προσώπου που ελήφθησαν για συγκεκριμένο αποδεικτικό σκοπό), ΑΠΔΠΧ 1/2002 (ο λογαριασμός μισθοδοσίας αποτελεί αρχείο), ΑΠΔΠΧ 35/2001 (τετράδιο μαθήτριας με προσωπικές σημειώσεις), ΑΠΔΠΧ 100/2000 (βιντεοκασέτα με σκηνές τέλεσης ερωτικής πράξης, χειρόγραφο ημερολόγιο που υπόκειται στις διατάξεις του νόμου). Για την έννοια του αρχείου βλ. εκτενώς *Π. Αρμαμέντο/Β. Σωτηρόπουλο*, Προσωπικά Δεδομένα, Ερμηνεία ν. 2472/1997, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2005, σελ. 697 επ.

απαγορεύεται αυστηρά η ανάπτυξη ερωτικής δραστηριότητας⁷. Η κρίση αυτή της Αρχής φαίνεται να εξουδετερώνει τον πυρήνα του δικαιώματος στον ιδιωτικό βίο, όπως και η επικριθείσα από τη θεωρία⁸ απόφαση 65/2004 του πολυμελούς πρωτοδικείου Αθηνών με την οποία απορρίφθηκε αγωγή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης πρώην συζύγου πρώην πρωθυπουργού και μητέρας υπουργού, της οποίας υπεκλάπη ηλεκτρονική επιστολή προς τον γιο της και δημοσιεύθηκε σε περιοδικό. Στην απόφαση αυτή παραπέμπουν και οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής. Ως κριτήριο για την επιτρεπόμενη αυτή εξάλειψη του πυρήνα της ιδιωτικότητας για τα δημόσια πρόσωπα προτείνεται από εκπρόσωπο της θεωρίας η *κραυγαλέα αντινομία* ανάμεσα στον δημόσιο λόγο ενός δημοσίου προσώπου και την ιδιωτική συμπεριφορά του⁹. Δηλαδή, τελικά η ιδιωτικότητα του δημοσίου προσώπου υποχωρεί ενόψει της δημόσιας υποκριτικής συμπεριφοράς του, η οποία «θεμελιώνει» το δικαιολογημένο ενδιαφέρον της κοινής γνώμης για την ιδιωτική του ζωή! Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή, αν και προτείνεται ως εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, παρουσιάζει προβλήματα συμβατότητας με την αρχή του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης αξίας (άρθρο 2 § 1 Σ), στο μέτρο, τουλάχιστον που οι πληροφορίες του ιδιωτικού βίου δεν συνδέονται με την τέλεση αξιόποινης πράξης. Η ΑΠΔΠΧ παρέκαμψε το σκόπελο αυτό με την αναγωγή των ευαίσθητων δεδομένων στην πιθανολογούμενη παράβαση των ιερών εκκλησιαστικών κανόνων που γνωρίζουν συνταγματική θεμελίωση στο άρθρο 3 Σ. Αυτός ήταν τελικά και ο βαθύτερος λόγος για τον οποίο οι αποφάσεις αυτές διαφοροποιούνται από τις αποφάσεις στις υποθέσεις Κορκολή – Ασλάνη (ΑΠΔΠΧ 100/2000), καθώς, στις τελευταίες υποθέσεις, η Αρχή προφανώς δεν είχε πιθανολογήσει την τέλεση παραβατικών πράξεων¹⁰ (αλλά ούτε και την «κραυγαλέα αντινομία» ανάμεσα σε δημόσιο λόγο και ιδιωτικό βίο των δύο καλλιτεχνών).

7. Σε αυτό το σημείο εντοπίζεται η αντίθεση της ΕΣΡ 75/2005, κατά την οποία «αναμφιβόλως πρόκειται περί παρανόμου παρεμβάσεως στην ιδιωτική ζωή του Μητροπολίτου Αττικής, η οποία, όπως η ιδιωτική ζωή κάθε προσώπου, ανεξαρτήτως της θέσεως αυτού είναι απαραβίαστη». Μειωμήθηκε το μέλος *Νέστορ Κουράκης*, κατά τον οποίο «η ιδιωτική ζωή Μητροπολίτη ο οποίος τέθηκε ήδη σε εξάμηνη αργία, για τις ως άνω δραστηριότητές του, ενδιαφέρει πλήρως το κοινό, η δε προβολή πτυχών της ζωής του, έστω και με δραματοποιημένο τρόπο, βοηθά την κάθαρση της Εκκλησίας από ιεράρχες που, όπως πιθανολογείται, έχουν παραβεί τον εκκλησιαστικό τους όρκο, ιδίως μάλιστα όταν πρόκειται για υποθέσεις που είδαν το φως της δημοσιότητας το έτος 2001, χωρίς έκτοτε οι αρμόδιες αρχές να αντιδράσουν αποτελεσματικά».

8. *N. Αλιβιζάτος*, Ιδιωτικότητα και δημοσιοποίηση, Επίκαιρες παρατηρήσεις για τα όρια των δημοσιογραφικών αποκαλύψεων, ΔιΜΕΕ 1/2005 (έτος 2ο), σελ. 20 επ., *I. Καρακώστας*, Όροι και προϋποθέσεις δημοσίευσης προσωπικών δεδομένων που αφορούν πρόσωπο της επικαιρότητας (γνωμ.), ΔιΜΕΕ 1/2005 (έτος 2ο), σελ. 24 επ.

9. *N. Αλιβιζάτος*, ό.π.

10. Όμοια φαίνεται να βαρύνει ο παραβατικός χαρακτήρας της συμπεριφοράς του Μητροπολίτη στη συλλογιστική του μειωρηψήσαντος μέλος του ΕΣΡ, βλ. παραπάνω, υποσ. 7.

4. Η Αρχή διαπίστωσε παράβαση του ν. 2472/1997 όχι για την δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων δικαστών και μητροπολιτών που σχετίζονται με την καταγγελλόμενη «διαφθορά» στη δικαιοσύνη και την εκκλησία, ούτε των τρίτων προσώπων που εμπλέκονται στο εν λόγω κύκλωμα που δρούσε στο χώρο της Δικαιοσύνης. Η παράβαση εντοπίστηκε στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προσώπων, για τα οποία δεν είχε εξεταστεί η συνάφεια με το αντικείμενο της δημοσιογραφικής έρευνας, δηλαδή, τελικά η ακρίβεια των δεδομένων, η ορθότητα τους, η συμβατότητά τους με την πραγματικότητα. Η δημοσιοποίηση τέτοιων δεδομένων «τρίτων» προσώπων αποτελεί παραβίαση της αρχής της αναγκαιότητας της επεξεργασίας (άρθρο 4 § 1 ν. 2472/1997), δηλαδή μιας ειδικής εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας. Ωστόσο, η Αρχή φτάνει μέχρι του σημείου να υπαγάγει σε αυτήν την περίπτωση και την προβολή βίντεο που παρουσιάζει τον Αρχιεπίσκοπο να βαδίζει σε δημόσιο δρόμο ακολουθούμενος από τον Ι.-Π. Γιοσάκη, ως δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα (του Αρχιεπισκόπου!) που υφίσταται επεξεργασία *μη αναγκαία για τους σκοπούς της δημοσιογραφικής έρευνας*. Στο μέτρο που η προβολή του εν λόγω αποσπάσματος δεν συνοδεύεται από αθεμελίωτες κατηγορίες για τον Αρχιεπίσκοπο (π.χ. σχόλια «σύνδεσής» του με το παραδικαστικό κύκλωμα) και δεδομένης της αντικειμενικής ακρίβειας του στοιχείου (εφόσον, δηλαδή, δεν είναι προϊόν φωτομοντάζ), η προβολή του στοιχείου αυτού, ενός προσώπου που βρίσκεται, μάλιστα, στην ηγεσία του θεσμού της εκκλησίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί παράνομη, ακόμη κι όταν εντάσσεται σε ένα απαξιωτικό για άλλα πρόσωπα context. Σε αυτό το σημείο η απόφαση είναι υπερβολική και αντιβαίνει προς τις υπέρ της ελευθερίας του τύπου σκέψεις που παρατίθενται στη μείζονα πρόταση.

Η Αρχή εφαρμόζει την αρχή της αναλογικότητας και σε σχέση με τη φύση του τηλεοπτικού μέσου, το οποίο επιβάλλει, σε ένα βαθμό, την επανάληψη της είδησης, με την πολλαπλή προβολή των δεδομένων, προκειμένου να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν πληρέστερη ενημέρωση του κοινού. Η άντληση επιχειρημάτων από τη φύση του μέσου υπενθυμίζει την δικαιοδοτική επίδραση της κανονιστικής λειτουργίας της πραγματικότητας. Με τις ανωτέρω αποφάσεις προσδιορίζεται το *in concreto μέτρο* της ανεκτής επανάληψης της είδησης. Όταν υπερκερασθεί ο σκοπός της πληροφόρησης, η εξακολούθηση της προβολής δεν μπορεί παρά να έχει ως αποτέλεσμα: α) τον εξευτελισμό και τη διαπόμπευση των προσώπων, δηλαδή την επιβολή μιας ιδιότυπης «κύρωσης» από την «τέταρτη» εξουσία (ΜΜΕ) κατά παράβαση του τεκμηρίου της αθωότητας, αλλά και β) τη εμπορευματοποίηση του εξευτελισμού με την προσδοκώμενη αύξηση της τηλεθέασης (και την διεκδίκηση αυξημένου οικονομικού μεριδίου στη διαφημιστική «πίτα»). Γι' αυτό, η υπερβολική αυτή επανάληψη προβολής των δεδομένων απετέλεσε άλλη μια παράβαση του άρθρου 4 § 1 ν. 2472/1997.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η Αρχή, προβαίνοντας σιωπηρά σε έλεγχο συνταγματικότητας του άρθρου 7 § 2 του ν. 2472/1997 δεν επέβαλε κύρωση στους δημοσιογράφους επειδή δεν ήταν εξοπλισμένοι με άδεια της για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. Η απόλυτη διατύπωση του νόμου σε αυτό το σημείο δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία, η ελευθεροτυπία θα περιοριζόταν υπερβολικά αν κάθε φορά απαιτείτο άδεια για την διενέργεια ενός ρεπορτάζ που περιέχονται ευαίσθητα δεδομένα. Η υποχρέωση λήψης μιας τέτοιας άδειας έχει υποστηριχθεί, μάλιστα, ότι θα ήταν αντίθετη με την συνταγματική απαγόρευση της προληπτικής λογοκρισίας¹¹. Σιωπηρά, επίσης, η Αρχή φαίνεται ότι αναπροσδιόρισε τις αρμοδιότητες της αναφορικά με την παράνομη συλλογή δεδομένων, καθόσον αυτή αφορούσε τηλεφωνικές υποκλοπές, παραβιάσεις δηλαδή του *απορρήτου της επικοινωνίας*. Για τη διασφάλιση του δικαιώματος αυτού, μετά την συνταγματική αναθεώρηση του 2001, αρμόδια είναι η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (19 § 2 Σ, ν. 3115/2003).

Β.Σ.

Άρθρα 9Α Συντάγματος, 95 § 1 ΣυνθΕΚ, 8 Χ.Θ.Δ.Ε.Ε., 9 ν. 2472/1997, 25 § 6 Οδηγίας 95/46/ΕΚ

11. Άρθρο 14 § 2 εδ. β' Σ. Τσάτσος/Σκουρής/Σπυρόπουλος, Γνωμοδότηση, ΤοΣ 1998, σελ. 497 επ. Contra Μ. Σταθόπουλος, Η χρήση προσωπικών δεδομένων και η διαπάλη μεταξύ ελευθεριών των κατόχων τους και ελευθεριών των υπόκειμένων τους, ΝοΒ 48, σελ. 11 επ. Ο Α. Τσεβάς, Η εφαρμογή του νόμου για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τύπο και τη ραδιοτηλεόραση, ΚριτΕ, 1998/1, σελ. 231 επ., διακρίνει το απαγορευμένο προληπτικό σύστημα και την εν γένει προληπτική λειτουργία του νόμου. Υποστηρίζει, ορθά, ότι όλος ο ν. 2472/1997 έχει προληπτικό χαρακτήρα και ότι οι απαγορεύσεις που καθιερώνει δεν ανήκουν στο προληπτικό σύστημα, αλλά το επιτρεπτό τους κρίνεται στο πλαίσιο του άρθρου 14 § 1 και όχι § 2 εδ. β' Σ και επομένως διασώζεται η συνταγματικότητα του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας. Διαφορετική άποψη υποστηρίζει ο αρθρογράφος ως προς τους προληπτικούς ελέγχους της Αρχής, αυτεπάγγελτους ή κατόπιν καταγγελίας ή προσφυγής του υποκειμένου στην Αρχή, στο μέτρο που η Αρχή επεμβαίνει πριν την δημοσίευση ή την εκπομπή. Το μέτρο που επιβάλλεται σε αυτή τη φάση θεωρείται αντισυνταγματική προληπτική λογοκρισία κατά τον Τσεβά, ο.π., σελ. 236, ο οποίος θεωρεί ότι οι σχετικές αρμοδιότητες της Αρχής, προκειμένου να είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα πρέπει να ασκούνται μετά την δημοσίευση ή εκπομπή. Το ίδιο υποστηρίζει και για την άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης κατά τη διάρκεια πριν την δημοσίευση. Οι απόψεις αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν σύμφωνες με το Σύνταγμα ύστερα από την προσθήκη του άρθρου 9Α Σ. Για την προβληματική της συμφωνίας του μέτρου της προηγούμενης άδειας προς τις διατάξεις της Οδηγίας βλ. Φ. Μίτλεττον, Προβλήματα εφαρμογής της ευρωπαϊκής οδηγίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ελληνική έννομη τάξη, ΔτΑ Νο 11/2001, σελ. 757, οποίος, όπως και για το ζήτημα της συνταγματικότητας της διάταξης, αποφαίνεται θετικά. [βλ. Π. Αρμαμέντο/Β. Σωτηρόπουλο, ό.π., σελ. 247, αρ. περιθωρίου 546.](#)

Επιτρεπτή η διαβίβαση προσωπικών δεδομένων επιβατών αεροπορικών πτήσεων προς/από/δια ΗΠΑ υπό τον όρο της πλήρους ενημέρωσής τους.

ΑΠΔΠΧ 67/2004

(Σύνθεση: Δ. Γουργουράκης, Σ. Λύτρας, Α. Παπαχρίστου, Σ. Σαρηβαλάσης - εισηγητής, Ν. Φραγκάκης, Γ. Πάντζιου, Α. Παπανεοφύτου, Φ. Μίτλεττον - βοηθός εισηγητής).

1. Με τη με αρ. πρωτ. 2150/10.9.2003 αίτησή της η εταιρία «... ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε.» υπέβαλε στην Αρχή αίτηση χορήγησης άδειας διαβίβασης προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2472/97.

Συγκεκριμένα, μετά τη θέση σε ισχύ στις ΗΠΑ της Aviation & Transportation Act 2001, το Γραφείο Προστασίας Τελωνείων και Συνόρων του Υπουργείου Εσωτερικής Ασφαλείας των ΗΠΑ (Department of Homeland Security Bureau of Customs and Border Protection - CBP) απαιτεί από τις αεροπορικές εταιρίες που δρομολογούν πτήσεις προς και από τις ΗΠΑ ή διέρχονται από αυτές να του επιτρέπουν την πρόσβαση στα Μανιφέστα Επιβατών (Passenger Manifests) που τηρεί κάθε αεροπορική εταιρία, πριν από την άφιξη κάθε πτήσης στα αεροδρόμια των ΗΠΑ, προκειμένου να διευκολύνεται ο προγενέστερος έλεγχος των επιβατών με σκοπό την ασφάλεια των πτήσεων και την πρόληψη και αντιμετώπιση τυχόν τρομοκρατικών ενεργειών. Η χορήγηση γίνεται μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος APIS (Advanced Passenger Information System).

Στα Μανιφέστα Επιβατών περιλαμβάνεται το Ονομαστικό Μητρώο Επιβάτη (Passenger Name Record - PNR), το οποίο περιλαμβάνει 34 πεδία που αντιστοιχούν σε ισάριθμα στοιχεία του επιβάτη, τα οποία συλλέγονται από τις αεροπορικές εταιρίες κατά την κράτηση των θέσεων σε κάθε πτήση, με άμεση πρόσβαση στα σχετικά αρχεία (pull) κατόπιν της από 14.5.2004 Συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ.

Η Αρχή με την απόφαση αρ. 4/2004 είχε αναβάλει τη λήψη οριστικής απόφασης επί του αιτήματος, ενόψει των εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ειδικότερα των διαπραγματεύσεων που ήταν σε εξέλιξη μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ΗΠΑ για το θέμα της διασφάλισης ή μη επαρκούς επιπέδου προστασίας των διαβιβαζομένων δεδομένων των επιβατών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ της 24.10.1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Με την ίδια απόφαση η Αρχή είχε αποφασίσει τη χορήγηση προσωρινής άδειας διαβίβασης για χρονικό διάστημα 3 μηνών, καθ' ο μέρος η διαβίβαση είναι αναγκαία για την ασφάλεια των πτήσεων, υπό την προϋπόθεση της πλήρους προηγούμενης ενημέρωσης των επιβατών και της

λήψης της συγκατάθεσής τους.

2. Ήδη τον Μάιο 2004 υπεγράφη συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ, σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων PNR στις τελωνειακές αρχές των ΗΠΑ, στην οποία διασαφηνίζεται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες μπορεί να λαμβάνει χώρα η διαβίβαση αυτή.

Κατόπιν της συμφωνίας αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την από 14.5.2004 Απόφασή της έκρινε ότι το Γραφείο Προστασίας Τελωνείων και Συνόρων (CBP) των ΗΠΑ, στο οποίο διαβιβάζονται τα δεδομένα των επιβατών, εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των δεδομένων αυτών. Το δε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με την από 17.5.2004 Απόφαση του ενέκρινε τη συμφωνία αυτή.

Ενόψει των ανωτέρω, η Ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που συστήθηκε με το άρθρο 29 της Οδηγίας 95/46 (Ομάδα του άρθρου 29), με τη με αρ. 8/30.9.2004 γνωμοδότησή της πρότεινε δύο τύπους ενημέρωσης των επιβατών (σύντομη και εκτενής μορφή) σχετικά με τη διαβίβαση αυτή.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διαλογικής συζήτησης

[Η αρχή] σκέφτηκε σύμφωνα με τον νόμο

1) Το άρθρο 95 § 1 ΣυνθΕΚ ορίζει τα εξής: «Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 94 και εκτός αν ορίζει άλλως η παρούσα Συνθήκη, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις για την πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 14 (Εσωτερική Αγορά). Το Συμβούλιο αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει τα μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών - μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς». Στο δε άρθρο 300 ΣυνθΕΚ ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Όταν η παρούσα Συνθήκη προβλέπει τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις. Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή (...). 2. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η υπογραφή, η οποία ενδέχεται να συνοδεύεται από απόφαση περί προσωρινής εφαρμογής πριν από την έναρξη ισχύος, και η σύναψη των συμφωνιών, αποφασίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής (...). 3. Εκτός από τις συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, το Συμβούλιο συνάπτει τις συμφωνίες μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ακόμη και όταν η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 251η του άρθρου 252 για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο ανάλογα με το επείγον του ζητήματος. Ελλείψει γνώμης μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο

δύνата να αποφασίζει. (...) 7. Οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη - μέλη».

Σύμφωνα με το άρθρο 9Α του Συντάγματος: «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει».

Κατά δε το άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων: «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από τον νόμο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής».

Το άρθρο 9 του ν. 2472/97 ορίζει τα εξής: «1. (...) Η διαβίβαση προς χώρα που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία έχουν υποστεί ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία μετά τη διαβίβασή τους, επιτρέπεται ύστερα από άδεια της Αρχής (...)». Στο άρθρο 11 του ν. 2472/97 ορίζεται ότι:

«1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α) την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, β) τον σκοπό της επεξεργασίας, γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, δ) την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης. 2. (...). 3. Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς.(...)».

Σύμφωνα άλλωστε με το άρθρο 25 § 6 της Οδηγίας 95/46/EK ορίζονται τα εξής: «Η Επιτροπή μπορεί να αποφανθεί, με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 31 παράγραφος 2, ότι μια τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας κατά την έννοια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, λόγω της εσωτερικής νομοθεσίας ή των διεθνών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει, ιδίως κατόπιν των διαπραγματεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 5, ώστε να εξασφαλίζει την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των προσώπων. Τα κράτη - μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση της Επιτροπής».

2) Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων των άρθρων 95 § 1 και 300 §§ 1 και 2 της ΣυνθΕΚ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την από 14.5.2004 απόφασή της κατόπιν της από 14.5.2004 συμφωνίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ΗΠΑ έκρινε ότι

«για τους σκοπούς του άρθρου 25 παράγραφος 2 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, το Bureau of Customs and Border Protection (CBP) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΗΠΑ) θεωρείται ότι εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας όσον αφορά τα δεδομένα PNR που διαβιβάζονται από την Κοινότητα σχετικά με πτήσεις προς και από τις ΗΠΑ, σύμφωνα με τις αναλήψεις υποχρεώσεων που παρατίθενται στο παράρτημα». Το δε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με την από 17.5.2004 απόφασή του ενέκρινε τη συμφωνία αυτή. Συνεπώς η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ελλάδος, που, κατά το άρθρο 9Α του Συντάγματος του 1975 όπως αναθεωρήθηκε το 2001, είναι ανεξάρτητη αρχή κράτους - μέλους της ΕΕ, οφείλει κατ' εφαρμογήν του άρθρου 300 § 7 της ΣυνθΕΚ και του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 25 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, να λάβει τα αναγκαία μέτρα συμμόρφωσης της Ελλάδας προς την εν λόγω απόφαση και να χορηγήσει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 § 1 του ν. 2472/97, την αιτούμενη άδεια. Κρίνει δε ότι πρέπει να υιοθετηθεί το προτεινόμενο από την Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 παράρτημα 2 ενημέρωσης των επιβατών της ... Αεροπορίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 § 3 του ν. 2472/97, σύμφωνα προς την εκδιδόμενη προς τούτο οδηγία της Αρχής. Συγκεκριμένα η εκτενής μορφή κειμένου της ενημέρωσης (παράρτημα 2) πρέπει να δίδεται στον επιβάτη από την ... Αεροπορία ή τους συνεργαζόμενους με αυτήν ταξιδιωτικούς πράκτορες, πριν από την κράτηση θέσης σε πτήση με προορισμό τις ΗΠΑ και η σύντομη μορφή (παράρτημα 1) να επικολλάται στο εισιτήριο. Τα κείμενα της ενημέρωσης πρέπει να αναρτηθούν και στην ιστοσελίδα της εταιρίας.

Για τους λόγους αυτούς

1. Δέχεται την αίτηση της ... ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε.

2. Χορηγεί στην ... ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. άδεια διαβίβασης των προσωπικών δεδομένων των επιβατών των πτήσεων της εταιρίας προς και από τις ΗΠΑ ή διαμέσου αυτών, τα οποία περιλαμβάνονται στο Passenger Name Record (PNR) που τηρεί η εταιρία, προς το Γραφείο Προστασίας Τελωνείων και Συνόρων του Υπουργείου Εσωτερικής Ασφαλείας των ΗΠΑ, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών και υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Η «... ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΕ» να ενημερώνει πλήρως τους επιβάτες σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων τους στις ΗΠΑ, δηλαδή ποια συγκεκριμένα δεδομένα θα διαβιβάζει, την επεξεργασία που αυτά πρόκειται να υποστούν εκεί, το νομικό πλαίσιο που διέπει τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε αμερικανικό επίπεδο την επεξεργασία αυτή, τα δικαιώματά τους και τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων αυτών, σύμφωνα με το σχετικό πρότυπο ενημέρωσης που έχει προτείνει η Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 στη γνωμοδότηση αρ. 8/2004 και περιλαμβάνει μια σύντομη και μια εκτενή μορφή ενημέρωσης.

β) Η ενημέρωση αυτή πρέπει να λαμβάνει χώρα από την «... ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΕ» ή τους συνεργαζόμενους με αυτήν ταξιδιωτικούς πράκτορες, πριν από την

κράτηση θέσης σε κάθε πτήση με τελικό προορισμό τις ΗΠΑ και σε κάθε πτήση που διέρχεται διαμέσου των ΗΠΑ. Συγκεκριμένα η εκτενής μορφή κειμένου της ενημέρωσης (παράρτημα 2) πρέπει να δίδεται στον επιβάτη από την εταιρία ή τους συνεργαζόμενους με αυτήν ταξιδιωτικούς πράκτορες, πριν από την κράτηση θέσης σε

πτήση με προορισμό τις ΗΠΑ και η σύντομη μορφή (παράρτημα 1) να επικολλάται στο εισιτήριο.

γ) Το κείμενο της ενημέρωσης να αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα της εταιρίας.

3. Το κείμενο των παρατημάτων 1 και 2 της γνωμοδότησης αρ. 8/2004 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 έχει ως εξής: (...)

4. Αποφασίζει την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης σε όλες τις αεροπορικές εταιρίες που εκτελούν πτήσεις επιβατών προς τις ή διαμέσου των ΗΠΑ.

Σημείωση

Η σπουδαιότητα του διακυβεύματος της απόφασης 67/2004, με την οποία η Αρχή απάντησε στο ερώτημα, εάν είναι σύμφωνη με τους κανόνες προστασίας προσωπικών δεδομένων η διαβίβαση πληροφοριών των επιβατών πτήσεων από/προς/δια ΗΠΑ, είναι μείζων και αυτονόητη. Τυχόν απαγορευτική απόφαση της Αρχής θα καθιστούσε παράνομες τις διαβιβάσεις αυτές και, κατ' αποτέλεσμα, θα διέκοπτε τις αερομεταφορές ανάμεσα σε Ελλάδα και Η.Π.Α.

Όταν ετέθη το αίτημα έκδοσης άδειας διασυνοριακής διαβίβασης δεδομένων από την αεροπορική εταιρία (Σεπτέμβριος 2003), οι σχετικές πολιτικές διαβουλεύσεις ανάμεσα σε ΗΠΑ και ΕΕ βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη, γεγονός που οδήγησε την Αρχή στην χορήγηση τρίμηνης προσωρινής άδειας μέχρι την λήψη οριστικής απόφασης σε κοινοτικό επίπεδο (βλ. απόφαση Αρχής 4/2004). Η προσωρινή άδεια είναι μια νομική κατασκευή στην οποία προέβη η Αρχή, ερμηνεύοντας δημιουργικά το ν. 2472/1997, ο οποίος, ούτως ή άλλως, επιτρέπει την έκδοση αδειών με χρονικά πεπερασμένο ορίζοντα για τις περιπτώσεις της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων και διασύνδεσης αρχείων προσωπικών δεδομένων (πρβλ. άρθρα 7 § 5δ και 8 § 4γ ν. 2472/1997). Η προσωρινή άδεια δεχόταν ως νομιμοποιητική βάση της εν λόγω διαβίβασης προσωπικών δεδομένων την – έγγραφη, χωρίς αυτό να απαιτείται ρητά από το Νόμο – συγκατάθεση των υποκειμένων και – ως μια γενικόλογη παραδοχή – το ζωτικό συμφέρον τους που, σε ορισμένες περιπτώσεις, θα εξυπηρετούσε (άρθρο 9 § 2 α και βii ν. 2472/1997). Αυτοί οι πρόσθετοι όροι νομιμοποίησης της διαβίβασης θεωρήθηκαν αναγκαίοι, καθόσον το επίπεδο της προστασίας προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ δεν κρίθηκε ικανοποιητικό, ώστε να αρκεί μια γενική, διαπιστωτική του επιπέδου προστασίας, άδεια από την Αρχή (άρθρο 9 § 1 εδ. β' ν. 2472/1997).

Η απόφαση 67/2004 εκδόθηκε ύστερα από την πολιτική συμφωνία ΕΕ και

ΗΠΑ για το θέμα των διαβιβάσεων δεδομένων επιβατών και την σχετική (θετική) απόφαση της Επιτροπής. Ο ρόλος της Αρχής στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν καθαρά διαπιστωτικός, καθώς από το άρθρο 25 § 6 της Οδηγία 95/46/ΕΚ τα εσωτερικά όργανα των κρατών - μελών δεσμεύονται να εφαρμόσουν την εν λόγω απόφαση (δέσμια αρμοδιότητα), χωρίς να παραμένει σε αυτά πεδίο για άσκηση διακριτικής ευχέρειας. Αξίζει να παρατηρηθεί, όμως, ότι η οριστική άδεια της Αρχής θεμελιώνεται πλέον στο άρθρο 9 § 1 εδ. β' ν. 2472/1997, η εφαρμογή του οποίου προϋποθέτει τη διαπίστωση ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας από τη χώρα προς την οποία διαβιβάζονται τα δεδομένα¹. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την απόφαση της Επιτροπής, αυτό που διαπιστώθηκε είναι το ικανοποιητικό επίπεδο του Γραφείου Προστασίας Τελωνείων και Συνόρων (CBP), δηλαδή η ειδική περίπτωση του επιπέδου προστασίας των ΗΠΑ αποκλειστικά και «στενά» σε αυτόν τον τομέα επεξεργασιών δεδομένων. Συνεπώς, η απόφαση της Επιτροπής δεν μπορεί να αποτελέσει «νομολογία» για την αναγνώριση ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ για άλλες περιπτώσεις διαβίβασης προς αυτές. Η Αρχή, στην ουσία, εφάρμοσε άμεσα το άρθρο 25 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (η ρύθμιση του οποίου, λόγω του άμεσου χαρακτήρα της, δεν έχει επαναληφθεί ως διάταξη του ν. 2472/1997), εκδίδοντας την άδεια, κατά συστολή του γράμματος του άρθρου 9 § 1 εδ. β' του ν. 2472/1997, που επιτρέπει την παροχή άδειας από την Αρχή «μόνο εάν κρίνει ότι η εν λόγω χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας».

Ως αντιστάθμισμα για το επιτρεπτό της διαβίβασης προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ, η Ομάδα Εργασίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων – του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ – γνωμοδότησε (αρ. γν. 8/2004), ότι επιβάλλεται η πλήρης και σαφής ενημέρωση των προσώπων για το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την εν λόγω επεξεργασία δεδομένων και ιδίως τα δικαιώματα που διατηρούν τα υποκείμενα ενώπιον των αμερικανικών αρχών (πρόσβαση, διόρθωση, καταγγελία). Για το σκοπό αυτό, καταρτίστηκαν δύο ενημερωτικά παραρτήματα, το Ι (σύντομο, με σκοπό να περιληφθεί στο κείμενο του ταξιδιωτικού εισιτηρίου) και το ΙΙ (εκτενές, για όλα τα άλλα μέσα ενημέρωσης των επιβατών, όπως π.χ. οι ιστοσελίδες των αεροπορικών εταιριών)². Οι προσφυγές για την τυχόν καταστρατήγηση διατάξεων σχετικών με αυτά τα δεδομένα απευθύνονται στον Αρμόδιο για θέματα ιδιωτικής ζωής του Υπουργείου Εσωτερικής Ασφάλειας (Department of Homeland Security Chief Privacy Officer), ο οποίος ασκεί τον

¹ Π. Αρμαμέντος/Β. Σωτηρόπουλος, Προσωπικά δεδομένα, Ερμηνεία ν. 2472/1997, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2005, σελ. 288 επ.

² Τα κείμενα των Παραρτημάτων αποτελούν σώμα της απόφασης 67/2004 της Αρχής. Το πλήρες κείμενο της απόφασης βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αρχής, www.dpa.gr.

Formatted

Formatted

θεσμικό έλεγχο, σχεδόν αντίστοιχα προς το ευρωπαϊκό μοντέλο Αρχών Προστασίας Δεδομένων.

Επομένως, με την απόφαση 67/2004 δεν σημειώνεται στροφή στην νομολογία της Αρχής, η οποία έχει κρίνει πάγια μη ικανοποιητικό το επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ (βλ. Ετήσια Έκθεση ΑΠΔΠΧ, 1999, σελ. 147).

Με την σχολιαζόμενη απόφαση η Αρχή αποδεικνύει στην πράξη την αποτελεσματικότητά της ως αποφασιστικό όργανο που αποφεύγει τις αγκυλώσεις μιας γραμματικής ερμηνείας της εθνικής νομοθεσίας, καθώς υποβάλλει, όπως οφείλει, το εσωτερικό

Digesta - Freelaw.gr

Digesta - Freelaw.gr